

РІК LXXVI, Ч. 11

ЛИСТОПАД – 2019 – NOVEMBER

№ 11, VOL. LXXVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXVI ЛИСТОПАД Ч. 11

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**
Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колеґія:

Маріанна Заяць (з уряду) – голова СУА
Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,
Софія Геврик, Петруся Савчак,
Ірена Грамяк, Лідія Слїж

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXVI NOVEMBER № 11

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,
Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,
Irena Gramiak, Lida Slysh

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Світ визнає, якщо Україна пам'ятає.	1
Marianna Zajac. Sharing News and Views.	2
Ліда Яхницька. Сила українських жінок.	4
9-го листопада — День української писемності та мови.	7
Катерина Мотрич. Молитва за убієнних голодом.	10
Lida Jachnysky. The Power of Ukrainian Women.	12
Наша обкладинка / Our cover.	14
Escapes: A True Story (book review).	15
Оксана Садовська. Летять лелеки над мою хатою	16
Лариса Тополя. Алла Горська: квітка на вулкані	17
Валентина Шемчук. Меморіальна дошка Олені Пчілці.	21
Валентина Шемчук. Полтавці вклонилися Героям Іловайська.	21
Олександра Юзенів. Наші діти і внуки	22
Стипендійна акція СУА.	23
Тамара Кучерова. Основоположник української літературної мови.	24
In Memoriam. Tania Kuzmyn.	25
Василь Стус. поезії / Vasyl Stus. Poems.	25
<i>Доброчинність.</i> Датки з офісу.	26
Михайло Кухар. Вісім речей, які в Україні кращі, ніж в Європі.	26
Tania Szumskij Blanco. A Festival of Cultures.	28
Благодійність повертається вдячністю	30
<i>Діяльність округ і відділів СУА.</i>	29
Petrusia Sawchak. Philadelphia Regional Council Branch 88 participates in an International Festival.	31
The Shape of Things	32
Ihor Magun. Should You Rub It In?	33
Нашим дітям.	34
Наше харчування.	36
<i>На обкладинці: Роксоліана Лучаковська Армстронґ. Голодомор 2 (братська могила). 1984. Папір, акварель, 22 x 28 (56 x 71). З колекції мисткині.</i>	
<i>Our cover Roxolana Luczakowsky Armstrong. Holodomor 2 (Mass Grave). 1984. Watercolor on paper. 22 x 28 (56 x 71). From artist's collection.</i>	

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

**POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”**

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2019 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**

Канцелярйні години: **вівторок, середа, четвер – 12 – 8**

UNWLA / *Our Life*

203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706

Administrator: **Olha Stasiuk**

Office hours: **T. W. Th. – 12 p.m. to 8 p.m.**

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою членської вкладки через відділ. Передплатникам письмово нагадується про відновлення передплати. Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is **included** in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

Світ визнає, якщо Україна пам'ятає

Час не здатен стерти враження від жахів, скоєних совітами проти українців. Роки не владні над людською пам'яттю, яка з пекельним болем повертає кожному свідому людину в жорстоке минуле. І не згасає *Свіча Пам'яті* за жертвами Голодомору 1932 — 1933-х рр. в Україні. Бо відлуння тих років — і у спогадах очевидців, і у нашій підсвідомості. Ми, як нащадки тих, хто вижив, не маємо права на забудькуватість й емоційну байдужість до гіркої та страдницької історії. Адже болючі сторінки життя українців є невіддільною частиною і сьогодення, і майбутнього. А наслідки Голодомору — фізичні, психологічні і навіть генетичні, ще довго впливатимуть на наступні покоління. Страшні роки кривавих жорн геноциду — найжорстокішого злочину ХХ ст. проти України, що за скромними підрахунками забрав від 7 до 10 млн життів (лише до поіменного списку жертв внесено близько 100 тис. людей!) — пам'ятають ті, хто пережив голод, хто про нього чув від очевидців, хто черпає відомості зі сотень томів фактологічного матеріалу: документів, свідчень, листів, спогадів, архівних фото й відеоматеріалів. Невичерпна тема Голодомору висвітлена у десятках тисяч публікацій, значна частина яких знаходиться в фондах Державного архіву Книжкової палати України та у діаспорах українців за кордоном. Чільне місце серед видань з цієї теми посідає «Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 — 1933-х рр. в Україні», що є найвагомим результатом роботи з досліджень Голодомору на вшанування пам'яті його жертв з нагоди 75-х роковин трагедії (видана у 2008-му р. на замовлення УІНП — Українського інституту національної пам'яті). Вона складається з одного загальнонаціонального та 18 регіональних томів, підготовлених у регіонах, які постраждали від Голодомору 1932 — 1933-х рр. в Україні, серед яких Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Київська, Луганська, Одеська, Полтавська, Харківська та інші області.

Болюча історія українського народу доповнюється новими спогадами та науковими дослідженнями, де описують різні аспекти цієї трагедії — політичні, загальноісторичні, демографічні, та розповідями наших рідних і

близьких — часто не багатослівних, які три-чотири роки не могли про це говорити відкрито. Саме так було з моїми бабусяю Іринкою та дідусем Тодором, до яких я щоліта їздила на канікули у невеличке село, що на Південному Заході України (недалеко від кордону з Молдовою). Дідусь, до всього іншого, майже всю війну перебував у фашистських таборах. А коли повернувся додому, то з і так мовчазного перетворився у відвертого мовчуна. Наша цікавість до тих років його життя завжди супроводжувалася пульсуванням «жилваків» на його вилицях і зволоженням знебарвлених зіниць. Після чого неодмінно слідувало бабусине: «У дідуся нерви... Не чіпайте його». Але, на відстані власного дорослішання та заглиблення у «таємниці» минулого нашої родини, я повертаюся у дитячо-юнацькі роки та намагаюся витягнути з пам'яті важливе з тих крихт інформації, що не втримувалася у зболених тілах і пошрамованих душах моїх бабусі й дідуся. Серед наново мною усвідомлених — і злочинські наслідки колективізації, коли бабусині батьки, аби уникнути розкуркулення та виселення в Сибір, добровільно віддали в колгосп увесь сільськогосподарський реманент і худобу. А потім зі сльозами ходили вночі на колгоспну ферму, аби підкормити свою корівку Лосоху, що ревла з голоду. На моє «То ви з куркулів?», бабуся відповідала: «Які куркулі!? У нашому селі почти всі були при землі, тіко ледарі та п'яниці нічого не мали. Хто хазяйнував, усайби великі обробляв — той мав і хліб, і до хліба». З тих слів починала розуміти, що земельний наділ розміром у 10 соток, який бабуся називала «усайба» і який дбайливо з року в рік оброблявся (хоч і був дуже далеко) — то мізерний залишок-спогад про великий шматок їм належної колись землі-годівниці. А ще усвідомила бабусине щастя від того, що їхня хата була не дуже великою: «От Йванові було дуже зле, бо його хату під сільраду забрали, і він опісля довго тулився в хліві».

(Продовження на стор. 8)

For the past month, the UNWLA Executive and membership has been meeting and planning for future events, has had the honor of being formally recognized, has been able to publicly share its rich history and has continued on its path and commitment to the Holodomor. I would like to highlight the following events:

September 7. The Executive Committee met in special session for a full day of discussion and planning for the XXXII National Convention, which will be held on September 18–20, 2020 at the Sheraton Valley Forge Hotel, King of Prussia, Pennsylvania. As was announced in a recent issue of OL, the convention has been moved from the month of May to September and has been reduced from a four-day to a three-day event. These changes were made in response to numerous requests of our membership and will obviously require a reconfiguration of the weekend; however, all points required by the UNWLA By-laws will need to be thoroughly addressed. We feel confident our delegates and guests will appreciate our efforts in designing and implementing the new parameters to ensure the event is interesting as well as productive.

September 14. Last year, the Shevchenko Scientific Society of New York City engaged in a very comprehensive project and, through a rigorous selection process, awarded scholarships to outstanding students from Ukraine who had suffered as a result of the war with Russia. The UNWLA donated \$20,000 toward these scholarships that were awarded to 10 students from across Ukraine. On September 14, 2019, the Shevchenko Scientific Society held an appreciation evening during which they thanked the UNWLA for its generous financial support for a cause that gives students in Ukraine hope for a better future. Nadia Nynka, Oka Hrycak and Lida Slysh attended the event, along with UNWLA President Marianna Zajac who gave a short speech describing UNWLA's long history of providing support for a multitude of educational projects.

Shevchenko Society donor appreciation evening: Lida Slysh, Oka Hrycak, Pres Halyna Hryn, Marianna Zajac, Nadia Nynka

September 21. Members of the UNWLA attended a special event as part of the Ukrainian Historical Encounters Series held at the Princeton Club in New York City. This event was dedicated to commemorating the 125th anniversary of the organized Ukrainian American community and featured six panel discussions, a working lunch and an evening banquet. Representing the UNWLA, President Marianna Zajac participated in the first panel discussion “Foundation Stones of the Ukrainian American Community” together with Roma Lisovich of the Ukrainian National Association (UNA) and Andrij Futey of the Ukrainian Congress Committee of America (UCCA). Ms. Zajac stated that “The UNWLA can proudly stand within the ranks of our ‘Organized Ukrainian American Community’ with its own celebration of 95 years in 2020. The UNWLA, since its founding in 1925, has always stood for the spirit of truth, freedom, peace, patience, compassion and a strong conviction to continue our legacy. It has always placed social welfare, education of our youth, and propagation of our culture and traditions as its main objectives.” She also quoted Dr. Marta Kichorowsky-Kebalo’s work-in-progress manuscript of the UNWLA history: “The UNWLA was created on the initiative of women—founded by women for women and to be led by women—independent of male organizers. UNWLA was intent on drawing women into community work as equals to men and would do one better: It was created to be pointedly nonpartisan and nonsectarian in order

“Foundation Stones of the Ukrainian American Community” panel discussion: Andrij Futey, Marianna Zajac, Roma Lisovich

to eschew the divisive politics that repeatedly fractured male efforts to unite the ethnic community. The women would organize despite differences in order to work together effectively.”

September 23. The UNWLA President, together with other leaders of our tri-state community, was invited by the Ukrainian Congress Committee of America (UCCA) to an exclusive community meeting with the newly elected President of Ukraine, Volodymyr Zelenskyy, and Mrs. Zelenskyy. This special event was hosted by the Ukrainian Institute of America. President Zelenskyy spoke briefly and then turned his hour-long visit over to questions from the audience. Most of the attendees I spoke with came away with a “wait and see” impression.

When asked what he expected from the scheduled meeting with US President Donald Trump, President Zelenskyy jokingly stated that considering President Trump’s “unpredictability,” the meeting would indeed happen. This statement was made two days before the actual meeting transpired at the United Nations and the unfolding of allegations surrounding political and business relationships between high-level US and Ukrainian individuals.

October 4–October 6. A Holodomor Forum hosted by the US Committee for Ukrainian Holodomor–Genocide Awareness was held in Philadelphia, Pa. The Forum included interactive sessions on media campaigns (including Duranty revocation) and school curriculum recognition. The UNWLA is an active member of the Holodomor committee, and Nadia Nynka, UNWLA Vice President of Public Relations, assumed responsibility for organizing the forum, a prodigious task that included outlining the program schedule, searching out an appropriate hotel for the Forum and booking rooms for all presenters. Ms. Nynka also planned meeting rooms and meals, determined and arranged for the audio-visual needs of all presenters and ensured that the program ran on schedule. We thank the UNWLA members who participated in the Forum as the UNWLA continues its proactive stance on this atrocity in history. Special thanks to Nadia Nynka for her commitment to the US Holodomor Committee and her organization skills.

During this Thanksgiving season, may your lives be filled with good things to be thankful for as ours are filled with thankfulness for every UNWLA member & supporter!

Усіх союзників і наших читачів вітаємо з Днем подяки! Проведіть його у чудовому настрої за святковим столом у колі родини та згадайте всі щасливі миті, що довелося пережити разом з ними. І подякуйте Небесам за даровані Вам милості та благословення!

СИЛА УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК

Ми з Маріянною Заяць, головою СУА, мали унікальну можливість взяти участь у щорічних нарадах Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) та першій міжнародній асамблеї 2019 «Українка у світі: професіоналізм, активізм, традиція» як представниці СУА. Обидві події були спонсоровані СФУЖО та Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК). Це була широкомасштабна асамблея, присвячена 70-літтю СФУЖО, що відбулася у Львові в головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» з 31-го серпня по 3-го вересня 2019-го р. Понад 250 активних, цілеспрямованих, кваліфікованих українок з 27 країн зібралися в університеті, аби поділитися своїм досвідом і думками щодо жінок, лідерства та України. Серед представниць Сполучених Штатів була Марта Кебало, голова представництва від СФУЖО в Економічній і соціальній раді ООН (UNESCO). Вона помагала з виставкою спільного авторства «СФУЖО – 70 років», що розміщувалася у фое біля актові зали.

Дводенні щорічні наради СФУЖО почалися з нашої участі в церемонії посвячення меморіалу на Янівському цвинтарі, присвяченого жертвам репресій Московського комуністичного режиму в Західній Україні у 1939 – 1941-х рр. Після цього відбулося офіційне відкриття наради СФУЖО, що розпочалися з молитви, яку провадила сестра Марія чину Сестер Службениць Втіленого Слова. Далі на порядку денному були відеопрезентація про СФУЖО та привітання від Анни Кісіль, голови СФУЖО; Ірини Ключковської, директорки МІОКу; д-р Людмили Порохняк-Гановської, голови Національної Ради Жінок України (НРЖУ) та Ростислави Федак, чільної діячки Союзу українок України, засновниці і директорки Музею українського жіночого руху в Україні.

Маріянна Заяць, голова СУА, взяла участь у жвавому обговоренні за круглим столом з головами НРЖУ та МІОК і сестрою Марією. Темою розмови була «Співпраця СФУЖО з жіночими організаціями, а також урядовими та неурядовими установами в Україні щодо гуманітарних, культурних та освітніх проєктів».

У мене була можливість модерувати інформативну дискусію за круглим столом, присвячену двом темам: «Розвиток діяльності СФУЖО» та «Взаємодія і співпраця між членськими організаціями». Участь у цих

дискусіях взяли представниці з Великої Британії, Австралії, Франції та Канади, а також з ООН. Остання дискусія за круглим столом, проведена під час щорічних нарад СФУЖО, мала назву «100 років розвитку та успіху Національної Ради Жінок України».

Під час цих зустрічей я мала можливість представити повний річний звіт голови СУА з презентацією в PowerPoint (підготовлений Оксаною Лодзюк, головою відділу соцмереж СУА та Елізабет Буняк, головою комітету соціального забезпечення СУА Окружної управи Нью Джерсі), який показав гідну захоплення роботу нашої організації впродовж минулого року.

Під час наради СФУЖО відбулася цікава презентація книги Марії Гнатюк, голови Союзу українок Коломийщини, та її юної учениці Юліани Бойчук «Подиву гідна. Олена Кисілевська». До того ж, Ростислава Федак, чільна діячка Союзу українок України та директорка Музею українського жіночого руху в Україні, проникливо відкрила унікальну експозицію під назвою «Мистецькі скарби України».

Асамблея МІОК офіційно розпочалась з привітання від Юрія Бобало, ректора Національного університету «Львівська політехніка». Також учасників привітали Анна Кісіль, голова СФУЖО, Ірина Ключковська, директорка МІОК, Катерина Кіт-Садова, дружина міського голови Львова; Ореслава Хомик, голова Союзу українок України. Наступного дня учасників Асамблеї привітали різні урядовці. Серед них був Андрій Садовий, міський голова Львова, який побажав учасницям успішної конференції.

Асамблея 2019 дала відомим лідеркам можливість взяти участь у трьох різних панельних дискусіях. Мирослава Гонгадзе, відома журналістка, телеведуча, головна редакторка та очільниця Української служби «Голосу Америки», експертка з питань України, Східної Європи та свободи слова на пострадянському просторі, юристка, нагороджена Орденом княгині Ольги III ступеня, брала участь у першій панельній дискусії «Професіоналізм – інтелектуальна сила українок у світі». Інші енергійні жінки у сфері фінансів, освіти і політики з різних країн, зокрема, США, Великої Британії та України, також взяли участь в обговоренні. Пані Гонгадзе підкреслила, що факт, що вона українка, був джерелом її сили та гідності. Вона вважає, що сильні жінки не бояться вирішувати складні справи і можуть «рухати гори».

Маріянна Заяць, голова Союзу Українок Америки, заступниця голови і почесна членкиня Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, разом з іншими видатними жінками з США, Канади, Франції та Австралії, які кваліфіковані у сфері політики та мистецтва, стали учасницями цікавої та захопливої другої панельної дискусії під назвою «Активізм заради змін та поступу». Пані Заяць зауважила, що найбільшим досягненням СФУЖО є те, що вона залучила жінок з різних хвиль імміграції, особливо з найновішої хвилі, на яку ми дивимося, як на наше майбутнє. Вона висловила своє переконання у тому, що найбільшим викликом для СФУЖО буде виховання нових лідерок з-поміж багатьох талановитих жінок.

Остання панельна дискусія «Традиція як єдність поколінь» об'єднала активісток з України, Сполучених Штатів Америки, Естонії та Угорщини. Ці жінки мають досвід у сфері політики, освіти та мистецтва. Серед них була Оксана Білозір, народна артистка України, народна депутатка України чотирьох скликань, заступниця голови Національної комісії з питань закордонних українців, яка зазначила, що українська мова, віра, традиція та пісня важливі для формування ідентичності людини та збереження незалежності від іноземної агресії.

Особливою гостею Асамблеї була Рейнелл Андрейчук, перша жінка-сенаторка Канади від провінції Саскачеван, співголова Міжпарламентської ради Україна-НАТО та учасниця канадського історичного рішення про визнання Голодомору в Україні геноцидом. Пані Андрейчук розповіла про історію свого успіху та участь у боротьбі за інтереси України на міжнародному рівні.

Під час обговорень за круглим столом на тему «Об'єднання, робота, вплив» деякі учасниці Асамблеї розповіли про свою діяльність у громадських організаціях. Аби помістити велику кількість учасників Асамблеї, зустрічі проходили одночасно у трьох різних приміщеннях.

3-го вересня 2019-го р. ми з Маріянною Заяць, головою СУА, відвідали величне відкриття меморіальної дошки «Свою Україну любіть» з нагоди 205-ліття від дня народження Тараса Шевченка, 70-ліття СФУЖО та першої Асамблеї МІОК.

Наші вечори були наповнені розвагами. Струнний квартет камерного оркестру «Поліфонія» Національного університету «Львівська політехніка» та Іванна Таратула Філіпенко, українська мецо-сопрано з Каліфорнії, зачарували нас своїм неймовірним виконанням творів українських композиторів. Також у нас

була можливість насолодитися концертом з назвою «Піснею чарую...», який пройшов у Львівській національній філармонії. Серед артистів були популярні виконавці Оксана Білозір, Оксана Муха, Назар Савко (зірка поп-музики), квартет «Львів'янка» (зокрема, він виконав «Аллилуя» на музику Леонарда Коена), а також квартет бандуристок та український танцювальний гурт «Барвінок». Під час концерту директорка МІОК, Ірина Ключковська, вручила подяку Марті Кебало, голові представництва СФУЖО в ООН, за співпрацю з Інститутом.

Протягом цієї надзвичайної чотириденної події Маріянна Заяць, голова СУА, отримала кілька нагород та подяк. Серед них були престижна нагорода СФУЖО «Берегиня українського роду» від Анни Кісіль, голови СФУЖО; Почесне членство в Союзі Українок України від його голови Ореслави Хомик; подяка від директорки Музею українського жіночого руху у Львові Ростислави Федак і Грамота подяки від Ірини Ключковської, директорки МІОК. Пані Заяць також отримала багато прекрасних букетів квітів з нагоди свого дня народження.

Під час перебування у Львові ми мали змогу зустрітися з деякими людьми, які сприяють проектам, підтриманим СУА в Україні. СУА співпрацює з «Підтримкою лікарень в Україні» у справі надання медичного обладнання та вантажів до Охматдиту та Житомирської дитячої лікарні для надання допомоги та розвитку послуг у сфері охорони здоров'я жінок і дітей. Ми відвідали Львівську дитячу клінічну лікарню Охматдит, директоркою якої є п. Олександра Бурда. Наразі вона замінила на цій посаді попередню директорку п. Маріанну Возницю.

Опісля ми зустрілися з Галиною Теслюк, кандидаткою наук з богослов'я та координаторкою Центру СУА з жіночих студій при Українському католицькому університеті (УКУ). Разом ми відвідали прекрасну церкву св. Софії — Премудрості Божої на території студентського містечка УКУ та офіс Центру жіночих студій, який нині пропонує магістерські програми. Пані Теслюк надала нам поточну інформацію про серії лекцій, заплановані на осінній семестр. Преподобний отець Тарас Байцар з УКУ провів нас по унікальному Центру Митрополита Андрея Шептицького, що відомий своїм сучасним архітектурним дизайном, у якому розташовані кафетерій, бібліотека та адміністративні офіси. Цей центр слугує місцем інновацій і публічного діалогу експертів у багатьох сферах.

Згори, зліва / From top left:

1. Біля Національного університету «Львівська політехніка»: Маріянна Заяць, голова СУА, Анна Кісіль, голова СФУЖО, та Ліда Яхницька, перша заступниця голови СУА.

Outside of Lviv Polytechnic National University, UNWLA President Marianna Zajac, WFUWO President, Anna Kisil, and UNWLA First VP, Lida Jachnycky

2. Маріянна Заяць, голова СУА, отримує нагороду СФУЖО «Берегиня українського роду» від Анни Кісіль, голови СФУЖО.

President Marianna Zajac receiving the WFUWO award of "Protectoress of the Ukrainian People" from President Anna Kisil

3. Біля Національного університету «Львівська політехніка»: Маріянна Заяць, Мирослава Гонгадзе, Ліда Яхницька.

Outside of Lviv Polytechnic National University, President Marianna Zajac, Myroslava Gongadze, Lida Jachnycky

4. Гарнізонна церква святих Петра і Павла у Львові. Маріянна Заяць, о. Степан Сус, Ліда Яхницька.

At Saints Peter and Paul Garrison Church in Lviv, President Marianna Zajac, Rev. Stepan Sus, Lida Jachnycky

5. Біля Українського католицького університету: Люба Квасниця Кай (голова СУ Австралії), Маріянна Заяць, голова СУА, о. д-р Богдан Прах, ректор УКУ, Одарка Брецько (попередня голова СУ Австралії), Ліда Яхницька.

At Ukrainian Catholic University, Luba Kvasnytsia Kaye (President of UNWL of Australia), President Marianna Zajac, Rector Dr. Fr. Bohdan Prakh, Odarka Bretsko (past President of UNWL of Australia), Lida Jachnycky

Ми мали приємну зустріч також з ректором УКУ, о. д-ром Богданом Прахом. Опісля відвідали о. Степана Суса в Гарнізонній церкві святих Петра і Павла у Львові. Ця церква тепер знаходиться під опікою Центру Військового Капеланства Курії Львівської Архиепархії. О. Сус піклується про проведення дитячих літніх і зимових таборів, спонсорованих СУА. Він також показав нам приміщення, надані церкві Львівською міською радою, які планує відремонтувати для розміщення Дому милосердя та Центру допомоги для сиріт.

Хоча наша поїздка до Львова була недовгою, це був надзвичайний досвід. Наради СФУЖО та Жіноча Асамблея 2019-го року підкреслили той факт, що сила наших об'єднаних українських жінок є безмежною. Нехай благословить нас Господь всією силою та бажанням продовжувати наші гуманітарні, культурні та освітні проекти для покращення України та наших власних громад тут, у діаспорі.

Ліда Яхницька,
перша заступниця голови СУА.

9 листопада ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ та писемності

Це свято було встановлено Указом Президента України в 1997-му р. на честь українського літописця Нестора — послідовника творців слов'янської писемності Кирила та Мефодія. Вважають, що саме з преподобного Нестора-літописця починається писемна українська мова. У 17-річному віці Нестор прийняв чернецтво, а пізніше висвячений в сан диякона. Він мав широкий історичний світогляд і великий літературний хист. Автор двох відомих творів: «Житіє Бориса і Гліба» та «Житіє Феодосія Печерського», написаних наприкінці XI початку XII ст. Всесвітню славу Нестору принесла справа усього його життя — участь у літописанні Київської Русі. Він переробив зведення Никона (1073) та Іоанна

(1093), опрацював низку нових усних і письмових джерел, довів розповідь до 1113-го р. і надав їй літературної форми. Так, на початку XII ст. з'явилася перша редакція «Повісті минулих літ».

Українська мова є найбільшим скарбом нашого народу, що тисячоліттями й віками плекав її, передавав від покоління до покоління, вкладав у неї дедалі більше народної душі та, водночас, формуючи її. Досвід людства упродовж тисячоліть доводить, що занепад мови — це шлях до зникнення нації. Натомість, коли мова стає необхідною та сильною, то нація і держава стають високорозвиненими й незалежними.

November Here and There

November 1, 1918. Western Ukraine declared its independence from the Austro-Hungarian Empire

November 9, 1976. Ukrainian Helsinki Group established in Kyiv.

November 11. Veterans Day USA.

November 18, 1804. University of Kharkiv established.

November 28. Thanksgiving Day USA.

November 28. Dissident artist Alla Horska murdered by KGB.

СВІТ ВИЗНАЄ, ЯКЩО УКРАЇНА ПАМ'ЯТАЄ

(Закінчення зі стор. 1)

Окреме місце у моїх спогадах відведено тим крихтам одкровенень бабусі й дідуся, що прогляють і підтверджують важкі часи Голодомору в українському селі. Тих одкровенень було не багато, бо репресії та жахіття, що самі пережили або бачили на власні очі, навели на них страх і позатуляли їм роти. Але навіть їхні маленькі свідчення допомагають зрозуміти сутність терору, що коївся в Україні і голодом виховав у цілого покоління та їхніх нащадків соціальну покору й відданість системі. Оті «поклоніння» й «терпимість», відшліфовані тюрмами, Гулагами та розстрілами, проявлялися в бабусиній реакції на всі негаразди: *«То ти біди не знала... Аби війни й голоду не було, а все інше переживемо»*. А я вірила їй і разом з вірою успадковувала страх. І перестала дивуватися з тощо, що голодні люди не повстали, не боролися з владою. А коли захотіла збагнути, де «коріння» того персоналізованого бабусинового страху (що так глибоко приховав у її свідомості ненависть до совітів), то пам'ять почала повертати мене в минуле та витягувала все нові й нові факти. Серед них — куці уривки про голову сільради, якого бабуся згадувала як добру людину: *«Весною тридцять третього голова розпорядився, щоб в коморах все зерно змели в одну купу й змололи. З того млива пекли хліб і видавали його дітям, що пухнути почали. Від нього перепадало й старшим — хто на трудодні ходив»*. Та кінцівка цієї історії була традиційна й сумна: *«Голова дуже скоро пропав, — продовжувала бабуся. — Казали, його засудили і розстріляли»*.

Від дідуся та бабусі, що пережили і Голодомор 1933 — 1934-х рр., і післявоєнний голод, мені передалося не тільки поважне, але й святе ставлення до хліба. І разом з тим шануванням Хліба — шанобливі «приписи» навіть на повсякденний його вжиток. Не дозволяв нам дідусь різати хліб на дощці, але тільки прикладаючи до грудей. І обов'язково перед цим хліб треба було перехрестити й поцілувати. Ще бабуся сердилася, коли крихти хлібні зі столу ганчіркою стирали — тільки рукою можна було. А якщо окраєць хліба на землю падав, то слід його не тільки підняти, але й поцілувати. Якщо ж ми іноді сердилися, що хліб був «глевкий», то бабуся вкотре нагадувала: *«То ви ще мала не їли...»* Ми ж намагалися випитати, що ж то за хліб з чудернацькою назвою «малай»? Тоді вона, сумно зітхаючи та з легким голосінням вкотре розказувала «перепис»

хліба, який випікали не з борошна, але з тертого листя, здрібнених кукурудзяних качанів, лободи та грициків. Зазвичай, на цьому переліку все й закінчувалося. Бо губи бабусині починали тремтіти, очі ставали вологими і вона, ніби соромлячись сліз, починала терти очі фартухом. Проте з таких маленьких пояснень ми дізналися, що як почали пухнути з голоду, то вона разом з сусідкою ночами ходила в поле, де збирали суху траву й залишки соломи. І за щастя було вишпортати шматок мерзлого цукрового буряка. З часом зрозуміла, що саме тоді бабуся руки відморозила, а потім усе життя не могла їх зігріти. *«Та що там мої руки, — зітхала вона, коли ми її жаліли. — Дідусь он туберкульозу тої зими заробив»*. І ми знову з маленьких частиночок ненароком виказаних окремих секретів намотували на один болісний клубок історію хвороби дідуся. Він ніс оберемок кукурудзиння зі своєї «усайби» та, намагаючись обійти НКВДістів, що пильнували з усіх боків село, провалився під надто тонкий лід Марківки... Тоді моя чорно-біла мозаїка історичних даних про Голодомор і скупих свідчень рідних про ті страшні голодні роки життя доповнилися болючими думками про важку хворобу діда, про його багаторічну боротьбу з туберкульозом народними «ліками», про його «любов» до чаю зі... смальцем.

І ще згадується баба Мариниха, якою лякали дітей у бабусиному селі. *«Бабусю, а покажи нам ту Мариниху»* — просили ми. А бабуся хрестила нас і, зітхаючи, промовляла: *«Господи, прости і помилуй вас, грішних»*. Таких «Мариних» по всій Україні було чи мало і вони є свідченням надлюдського мученицького болю, витримати який зміг не кожен. Бо змінювалося не тільки тіло голодної людини, перетворюючись на обтягнутий шкірою кістяк. У деякого травмувалися психіка: втрачалося відчуття честі, зникала бридливистість до вибору їжі, появлялася апатія до себе та зникало співчуття до інших. За таких умов люди байду жили до всього, крім їжі, та перетворювалися на смиренних і покірних. Але були й ті, хто уподібнювався до звірів, а то й втрачав розум. Мариниха належала до тих, хто зламався вкрай: чужі діти, яких вона заманювала до себе, зникали назавжди. Уже коли ми подорослішали, то дізналися, що ту бабу судили і що повернулася вона назад німою, старою та згорбленою. І виглядало, що вона ніколи не

виходила до людей, але зрівнялася з землею разом зі своєю похиленою, під вицвілою соломою, хатою.

До спогадів про моїх бабусю й дідуса завжди прикріплені три скрині на їхньому горіщі. Вони є свідченням і підтвердженням невинних страхів і невігійних ран, що пристали до них з часів Голодомору та не покидали все життя. Одна скриня була з «тістом». Так бабуся називала свою саморобну локшину, що відрізнялася від магазинних «макаронних виробів», найперше, кольором (замішана на яйцях домашніх курей вона мала гарний жовтий відтінок). І після приготування, на відміну від магазинної, вона не злипалася в одну велику грудку. Про ту локшину бабуся дбала — перевіряла «на міль» та періодично замінювала на свіжу. У другій скрині зберігалися сірники. Вони не псувалися, як локшина. А тому, на радість онукам, там було чимало пачок, виготовлених у повоєнні 50-ті роки — з пожовклими цікавими малюнками, які ми полюбляли розглядати. На наше «Аж ціла скриня!?!», ми завжди отримували однакову відповідь: «На них можна виміняти все». Третя скриня була сховищем для господарського мила. Воно мало здатність висихати, тріскати й розсипатися. Тому вміст цієї скрині періодично оновлювався: бабуся прала з милом, яке пересохло, натомість доповнювала скриню новим. Цю скриню, на відміну від двох інших, нам забороняли відкривати, аби мило не висушувалося надто швидко. «І нащо Вам стільки цього смердючого мила? — запитували ми, бо вже звикли до пральних порошоків з приємними запахами. «То добре, що не знаєте, як нас, голодних, ще й воші заїдали», — відказувала бабуся і, на додаток, починала розповідати про попіл, як про щось дорогоцінне. Бо був він у ті страшні роки чи не єдиним доступним гігієнічним засобом. Ще незмінно у бабусі було багато солі. Але її зберігали разом з сіном у повітці біля корівника, і мала вона форму величезних грудок. Періодично від брил відбивали шматок солі й кидали в ясла корові. «Щоб лизала й не хворіла, — вгамовувала нашу цікавість бабуся. І додавала — Ми сіль в голод смоктали, щоб ясна загоювалися».

У дитинстві оті три скрині та великі брили солі сприймалися нами, як дивацтва старих людей. Лише з часом, намагаючись усвідомити жахи, через які випало пройти моїм дідусеві та бабусі, я оцінила їхню мудрість, замішану на страхах перед пеклом голоду. Бо голод, як безкровна війна, змінив свідомість людей і їхні ціннісні орієнтири. А страх надовго

Картина В. Франчука, створена на основі поіменно названих його матюю односельців, які померли від голоду.

в'ївся у їхню пам'ять і пустив своє коріння. І виховав почуття пильності перед можливою бідю. Ще й дотепер сільські старожили, яких торкнулося пекло голоду, тримають мішок з борошном «на чорний день». А наступні покоління, які не знали голоду, генетично бояться його і будь-які ускладнення, пов'язані з відсутністю їжі, у них асоціюються неминуче з Голодомором. То відлуння трагічних сторінок нашої історії, що у 1932 — 1933-х рр. знищив в Україні таку кількість людей, що могла б скласти населення цілої держави. У ті страшні часи близько 28 тис. українців вмирали від голоду щодоби, понад 1 тис. — щогодини, до 20 людей — щохвилини... Такою була розплата за волелюбність українського народу та опір селян сталінській колективізації.

Уже як написала свій допис, я дізналася, що в одному з сіл моєї рідної Ямпільщини (Вінницька обл.) відкрили пам'ятник молюску — річковій дністровській мідії. Такий незвичайний меморіал встановили, аби нагадати молодому і прийдешньому поколінню, що саме така їжа врятувала багатьох селян під час голоду. У ті часи, як свідчать очевидці, через спину людей не було видно самого Дністра, бо сотні голодних шукали мідію...

Нині науковці намагаються не тільки полічити кількість тих українців, які померли у роки Голодомору, але й осмислити його наслідки для України й світу та віднайти шляхи збереження пам'яті про цю трагедію. Бо «пам'ятати» — означає «унеможливити» повторення у майбутньому таких жакликих сторінок української історії. Бо якщо Україна пам'ятає, то Світ визнає.

Лариса Тополя, редактор.

Молитва за убієнних голодом

Автор «Молитви...» — українська письменниця **Катерина Мотрич**, яка народилася 30-го листопада 1947-го р. у с. Васильків (тепер Шполянського р-ну Черкаської обл.) Закінчила факультет журналістики Київського університету. Авторка книжки оповідань «Соняхи» (1977), збірок оповідань і повістей «Час найкоротшої тіні» (1982), «Перед храмом любові і болю» (1989), роману «Досвіток» (1987). Сповнена романтики та ліризму проза Катерини Мотрич, у якій утверджуються нетлінні моральні цінності, присвячена людям села. Також її перу належить роман «Ніч після сходу сонця». Не залишилась авторка байдужою і до такої болючої теми, як «Чорнобиль» — «Політ журавлів над не толоченими травами». Є у Катерини Мотрич роман у віршах «Мотрині ночі», побудований на історичних фактах. У ньому — розповідь про любов Івана Мазепи і Мотрі Кочубей. В останні роки письменниця широко використовує форму молитви: «Молитва до мови», «Молитва до убієнних голодом», «Молитва до України».

Катерина Мотрич безмежно любить Україну, вболіває за її долю, вірить у світле її майбутнє. З нагоди 156-річчя перепоховання праху Тараса Шевченка на Чернечій Горі Катерині Мотрич 22-го травня 2017-го р. вручено народну Шевченківську премію.

Хто се? Чий голос щоночі просить: «Хлібця! Хлібчика дай! Мамо, матусю, ненечко! Крихітку хлібця». Хто водить за мною запалими очима-криницями, очима, у які перелилися всі страждання, муки й скорботи роду людського і розпинає душу мою на хресті всевишньої печалі? Чий же це мільйонноголосий стогін у мені? Хто щоночі будить, стогне, квилить, плаче і веде у холодну ріку, де розлилися не води, а сльози мого народу? У ній ні дна, ні берегів...

І знову вони йдуть щодня, щогодини, щоночі, мільйони очей, прошкують небесним Чумацьким Шляхом і повертають до свого серця... Ідуть українські Варвари-великомучениці, пригортають до грудей немовлят босоногі Богородиці в домотканих сорочках, пливають Марії — Оранти, святі Покрови роду нашого. Василі, Івани, Петри, янголи крізь мене летять. Лишають білий крик, білий зойк білих крил, що сходять у мені чорною-пречорною мукою. Йдуть з осінніх боліт, із снігових заметів, із весняних дібров, і в білих розвеснених садах, на всіяних кульбабою луках падають. Чи ж то я, чи моя пам'ять, а чи душа летить у ту весну і квилить-голосить у Всесвіті? Кричу до мовчазного з разками пташиних ключів неба, до білих садів, схожих на велетенські мари, здіймаю руки до місяця, схожого на вогник воскової поминальної свічі, закликаю землю, на якій дотлівають свічі людського життя. Мільйони погаслих свічок...

«Небо! Поможи! Дай манни небесної нагодувати помираючих! Саде! Сотвори диво! Плоду дай помираючим! Місяцю! Сили дай помираючим! Земле! Жита дай, гречки дай, проса дай не в липні, а у весняну пору дай!

Господи! Вседержителю наш! Чи ж ти осліп від горя і людських гріхів! Поглянь — червона орда знову жниве на моїй землі. Глянь на ті покоси! Таких жнив, такого жнива світ не знав від сотворення, таких покосів іще не бачили ні Земля, ні Небо. Подивись на те різнотрав'я, на квіт, на пуп'янки, на... Господи! Невже і там, у Твоєму раю, є Україна, яку заселяєш віднині святими душами?!

Сину Божий! Ісусе Христе! Спасителю наш! Порятуй від голодної смерті народ мій, у якого дика сарана забрала до зернини! Ти ж умів двома рибинами і п'ятьма хлібинами нагодувати п'ять тисяч. Сотвори диво — нагодуй! Порятуй!

Богородице! Матір наша небесна! Свята Покрово, покровителька люду святоруського! Куди ж ви всі відійшли? Чого ж залишили мою землю і нарід мій на поталу червоних дияволів? Чи ж не бачите, що вони доточують кров із могутнього українського дерева? Чи ж не бачите криниці, повної українських сліз? Чи ж не бачите, що то не Україна вже, а велетенська могила? Де ж ви, сили небесні?»

І стояла Вона осліпла від горя, обдерта, сива, напів блаженна, мукою підпирала небо, моторошно роззиралася, Мати-Україна, на велетенському хресті розіп'ята, і вишіптувала: «Дітоньки мої! Заждіть! Ось квасок, петрушечка зійдуть. Вже ген зозуля масличко колотить, вже жита зеленіють, сади біліють. Івани, Марії! Стривайте! Зачекайте! Куди ж ви? Як же я без вас?»

Ганно! Ганно! Блаженна Ганно! Стеряна Ганно! Дитя в казані зварила і як вовчиця рвала його зубами, і вила, вила, вила, аж холонули далекі світи...

Прости, небо! Прости, земле! Простіть, зорі! Всі сили земні та небесні, простіть муку і божевілья мого народу! Ту моторошну дику ніч, усі жахи, не бачені від сотворення світу, простіть!

Нема. Зотліли. Відлітали ключами у небо. Лише щоночі й донині крізь мене скриплять вози, як віко домовини, і щоночі везуть їх у могильники. І щоночі чую, як оплакують ті велетенські могили лише солов'ї та зозулі, білий квіт садів та цвинтарні бузки, плачуть молоді трави, стогнуть жита, ридма ридають зорі, летять у ніч і гаснуть над спорожнілими хатами.

І щовесни у Великодню ніч, як забує зело, спалахнуть цвітом сади, як зійде місяць і вистаїть у ставках і криницях вода, як вмовкне лихо, приходять з небес три жони святі: Київська Русь, козацька Січ і соборна чорнобильська Україна. Розстеляють домоткані обруси уздовж Дніпра поміж трав та зілля, ставлять полив'яні миски з коливом, варениками, кулешем, галушками, узваром. Засвічують поминальні свічі. Тоді дзвонять дзвони Десятинної церкви, Михайлівського Золотоверхого монастиря, козацького Межигірського і звучить голос посивілої від горя землі: «Ходи до мене, роде мій, вечеряти! Марії, Ганни, Уляни, Мокрини, Соломії, Уласи, Пилипи, Андрії, Василечки, Грицики, покірно прошу до святої вечері. Пригощайся, роде мій скорботний! Діти — мої квіти викошені! Ключ мій журавлиний на рідній землі підстрелений! Мука моя довічна! Скорбото моя всевишня!» І пливуть Чумацьким Шляхом білі тіні з білої небесної України й

сідають до поминальної вечері.

«Як там тобі, родино наша, на тій небесній Україні? — допитується сивий голос. — Чи ж ростуть і там тополі, мальви, калина? Чи ж білі у вас хати? Як сіється, жнивується, чумакується, бондарюється? Чи ж є вечорниці, реготи по хуторах і левадах? Чи є заручини і хрестини, чи ж радість є? Мабуть, це все до вас пішло, бо на земній Україні ні сміху, ні радощів, ні пісень. Лише квітує погибель, лише регоче лихо, лише жнивує горе на чорнобильській межі».

Роде наш небесний! Народі Божий неоплаканий! Лика неціловані, руки не перехрещені! Душі рідні перед господніми воротами не поблагословенні! Прости, народі Божий! Прости цю прокляту землю, цей милий рай, на якому оселився диявол. Усіх нас грішних прости, що мовчали, за упокій твій молебнів не справляли. Поминальних свічок не ставили, обідів за тебе не робили.

І ми покарані за безпам'ятство. І до нас озвалося лихо. Нагородовано і нас смертоносним плодом, горить і над нами лиховісна непогасна свіча. Прости ж нас, роде наш замордований, лише сирію землею зігрітий. Царствіє небесне вам, Душі убієнні!

Господи! Страждання, муки й горе мого народу до Всевишньої скорботи зарахуй, і біди й погибель від землі й народу суцього відведи. Нині, прісно і навіки вічні відведи! АМІНЬ.

(Джерело: Катерина Мотрич. Молитва за убієнних голодом.
Просвіта Херсонщини <http://prosvita-ks.co.ua>)

The Power of Ukrainian Women

by Lida Jachnycky, UNWLA First Vice President

As representatives of the UNWLA, President Marianna Zajac and I had a unique opportunity to attend the annual meeting of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) and the first international "Assembly 2019: Ukrainian Women in the World: Professionalism, Activism, Tradition." Both events were sponsored by WFUWO and the International Institute for Education, Culture, and Relations with Ukrainians in the Diaspora (MIOK). This was a large scale assembly dedicated to the 70th anniversary of WFUWO. These events were held in Lviv, Ukraine, at the Lviv Polytechnic National University from August 31, 2019 through September 3, 2019. More than 250 active, zealous, professional Ukrainian women from 27 countries gathered at the university to share their experiences and thoughts on women, leadership, and Ukraine. Among the representatives from the United States was Marta Kevalo, Chairperson of WFUWO Representation to the United Nations Economic and Social Council (UNESCO).

The two day annual meeting of WFUWO began with our participation at the Yanivskyi Cemetery for the blessing of a memorial to the victims of repression by Moscow's Communist regime in western Ukraine from 1939 to 1941. This was followed by the official opening of the WFUWO meeting, which commenced with a prayer led by Sr. Maria from the Order of Sister Servants of the Incarnate Word. Next on the agenda was a short video presentation about WFUWO and welcoming remarks from WFUWO's President Anna Kisil; Iryna Kliuchkovs'ka, president of MIOK; Dr. Lyudmyla Porokhnyak-Hanovska, President of the National Council of Ukrainian Women (NCUW); and Rosyslava Fedak from the Lviv chapter of the Ukrainian National Women's League of Ukraine and Director of the History Museum of the Ukrainian Women's Movement.

UNWLA President Marianna Zajac participated in a lively round table discussion with the presidents of NCUW and MIOK and Sr. Maria. The topic addressed was "Cooperation of the WFUWO with women's organizations and governmental and nongovernmental institutions in Ukraine related to humanitarian, cultural and educational projects."

I had the opportunity to moderate an insightful round table discussion on two topics: "Development of WFUWO activity" and "Interaction

and cooperation between member organizations." Representatives from Great Britain, Australia, France, and Canada as well as the United Nations participated in these discussions. The final round table discussion during the WFUWO annual meeting highlighted "100 years of progress and the success of the National Council of Ukrainian Women."

During these sessions I also had the pleasure of introducing the UNWLA President's comprehensive annual report with a PowerPoint presentation (prepared by Oksana Lodziuk, UNWLA's Social Media Chair, and Elizabeth Buniak, UNWLA's Social Welfare Chair from the New Jersey Regional Council) highlighting the impressive work of our organization during the past year.

The WFUWO meeting included an interesting presentation of *Worthy Wonder. . . Olena Kysilevska*, a book authored by Maria Hnatiuk, president of the UNWL of Kolomyia, and her young protege, Yuliana Boychuk. In addition, Rosyslava Fedak, who serves as Director of the History Museum of the Ukrainian Women's Movement, gave insightful opening remarks for a unique exhibit entitled "Art Treasures of Ukraine."

The MIOK Assembly officially began with warm welcoming remarks presented by Yuri Bobalo, Rector of the Lviv Polytechnic National University. WFUWO's President Anna Kisil; Iryna Kliuchkovs'ka, Director of MIOK; Katerina Kit-Sadowyi, wife of the mayor of Lviv; and Oreslava Khomyk, President of the UNWL of Ukraine also greeted the participants. On the following day, various government officials welcomed the Assembly participants. Among them was the mayor of Lviv, Andriy Sadowyi, who wished the impressive women attendees a most successful conference.

Assembly 2019 gave notable women leaders the opportunity to participate in three different panel discussions. Myroslava Gongadze, well known journalist, television host, and head of the Ukrainian Voice of America, took part in the first panel, "Professionalism—the Intellectual Power of Ukrainian Women in the World." Other dynamic women in finance, education and politics from various countries, including the U.S., Great Britain, and Ukraine, also participated in the discussion. Ms. Gongadze emphasized that being Ukrainian was the source of her strength and pride. She felt that strong women were not afraid of tackling difficult things and could move mountains.

Marianna Zajac, President of the UNWLA and Vice President of WFUWO, along with other accomplished women from the U.S., Canada, France, and Australia who are skilled in politics and the arts, participated in an interesting and compelling second panel discussion, "Activism for Change and Progress." Ms. Zajac noted that the greatest achievement of WFUWO is that it has attracted women from different waves of immigration, especially the most recent immigration to which we look as our future. She expressed her belief that the greatest challenge for WFUWO would be in developing new leadership among many talented women.

The final panel discussion, "Tradition as a Unity of Generations," included women activists from the United States of America, Ukraine, Estonia, and Hungary. These women had backgrounds in politics, education, and the arts. Among the latter was Oksana Bilozir, a popular performer and past member of the Verkhovna Rada, who stated that the Ukrainian language, faith, tradition, and song were important in forming one's identity and preserving independence from foreign aggression.

A special guest of the Assembly was Raynell Andreychuk, Canada's first female Senator from Saskatchewan, co-chair of the NATO-Ukraine Inter-Parliamentary Council and member of Canada's historic resolution recognizing the Holodomor as a genocide. Ms. Andreychuk spoke about her personal story of success and her involvement in struggles for the Ukrainian cause at an international level.

Some participants in the Assembly presented their activities in NGOs during roundtable discussions on the topic of "Uniting, Working, Influencing." To accommodate the Assembly's large attendance, simultaneous sessions were held in three separate rooms.

On September 3, 2019, UNWLA President Marianna Zajac and I attended the grand unveiling of the memorial tablet "Love your Ukraine," highlighting the 205th anniversary of the birth of Taras Shevchenko, the 70th anniversary of WFUWO, and the first MIOK Assembly.

Our evenings were filled with entertainment. A string quartet from the Chamber Orchestra "Polyphonia" of the Lviv Polytechnic National University and Ivanna Taratula Filipenko, a Ukrainian mezzo-soprano from California, charmed us with their delightful renditions of works by Ukrainian composers. We also had the opportunity to enjoy a concert, "Songs of Magic," held at the Lviv National Philharmonic Concert Hall. Among those performing were popular singers Oksana Bilozir, Oksana Mukha, Nazar Savko (pop music

star), the Lvivyanka Quartet (whose performance included "Alleluia" sung to the music of Leonard Cohen) as well as a Banduristky Quartet and the Ukrainian dance group "Marvinok." At the concert, MIOK Director Iryna Kliuchkovs'ka presented an award to Marta Kebalo, WFUWO Representative to the United Nations, for her contribution to the success of the WFUWO meeting and Assembly 2019.

During this extraordinary four-day event, UNWLA President Marianna Zajac received several awards and recognition. These included the prestigious WFUWO award of the "Protectress of the Ukrainian People" from Anna Kisil, WFUWO President; Honorary Membership to the Ukrainian National Women's League of Ukraine from President Oreslava Khomyk; an award of Appreciation from the Director of the History Museum of the Ukrainian Women's Movement in Lviv, Rostyslava Fedak; and a certificate of appreciation from Iryna Kliuchkovs'ka, Director of MIOK. Ms. Zajac also received numerous beautiful bouquets in honor of her birthday.

While in Lviv, we were able to meet several people instrumental to the projects supported by the UNWLA in Ukraine. The UNWLA is working with Support Hospitals in Ukraine in delivering medical equipment and supplies to Ohmadyt and the Pediatric Hospital in Zhytomyr for the aid and development of health care services for women and children. We also visited the Lviv Children's Teaching Hospital, Ohmatdyt, whose current director is Dr. Oleksandra Burda. She recently replaced the prior director, Dr. Mariana Voznytsia.

Later, we met with Halyna Teslyuk, associate professor of Biblical studies and coordinator of the UNWLA's Women's Studies Center at the Ukrainian Catholic University (UCU). Together we toured the beautiful UCU campus Church of the Holy Wisdom of God and visited the offices of the Center for Women's Studies, which now offers graduate degrees. Ms. Teslyuk gave us current information on the upcoming fall semester lecture series. Rev. Taras Baitzar from UCU showed us around the unique and modern architecturally designed Metropolitan Andrey Sheptytsky Center, which houses a cafeteria, library, and administrative offices. This center is a place of innovation and public dialog by experts from various professions.

We also met with UCU's Rector, Dr. Fr. Bohdan Prakh as well as Rev. Stepan Sus of Saints Peter and Paul Garrison Church in Lviv. This church previously served as a garrison place of worship but is now under the Center of Military Chaplaincy for the Curia of the Lviv Archdiocese. Fr. Sus, who oversees the children's summer and

winter camps sponsored by the UNWLA, also showed us some property granted to the Church by the Lviv City Council. He plans to renovate this property to accommodate a House of Charity and Orphan Care Center.

Although our trip to Lviv was brief, it was an extremely remarkable experience. WFUWO and the Assembly 2019 meetings underscored the

fact that the power of our united Ukrainian women is without limit. May God grant us all the strength and willingness to continue our humanitarian, cultural, and educational projects for the betterment of Ukraine and our own communities here in the diaspora.

(Photos see pg.6)

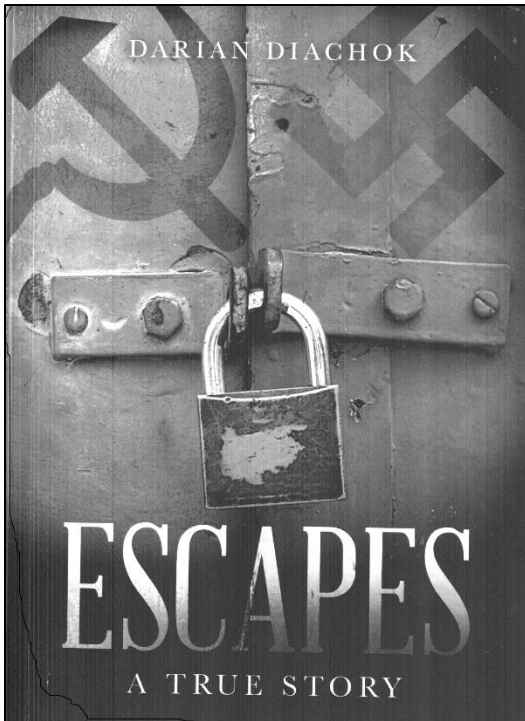
Our Cover Artist

Roxolana Luczakowsky Armstrong was born in Stanislaviv, Ukraine in 1938 and fled to the West in 1945, settling in Philadelphia in 1950. She studied under the renowned Ukrainian painter Petro Mehyk and at the Pennsylvania Academy of Fine Arts (PAFA), Philadelphia. Armstrong graduated from the University of Pennsylvania's BFA program. Her corpus of artwork includes church decoration, book illustration, icons, and architectural and landscape painting. Her stained glass (polymer-acrylic) windows adorn many churches and commercial establishments in Spain, where she resided from 1964 to 1980 and exhibited widely, including in galleries and museums in Malaga, Leon, and Madrid. She is a member of the Siete Artistas (Seven Artists) group in Torremolinos (Malaga) and has exhibited with this group in various galleries on the Costa del Sol. In the United States she has exhibited at the Gallery 100 in Princeton, N.J.; the Ukrainian Institute in New York (1969, 1970 solo exhibitions); the Ukrainian Artists Association; the Pennsylvania Academy of Fine Arts Fellowship shows; and the Contemporary Christian Art shows in Philadelphia. She also participated in the Eucharistic Congress (2000), the Sacred Art Exhibit at the Shrine of the Immaculate Conception (2005), and "Seeing the Sacred" at the Catholic University of America in Washington, D.C. (2007). From 1985 to 1999, she worked as an art history teacher at the Oakcrest School, Washington, D.C. Her work is in the permanent collections of the Diocesan Museum of Malaga, Spain; the Marian Institute in Cincinnati; and the John Paul II Center in Washington, D.C.

Наша обкладинка

Роксоляна Лучаковська Армстронг, Фронт-Роял (Вірджинія). Народилась у Станіславові (нині Івано-Франківськ) у 1938-му р. У 1945-му р. опинилась на Заході як біженець. У Філядельфії з 1950-го р. Вивчала живопис у відомого українського мистця Петра Мегіка і в Пенсильванській академії мистецтв у Філядельфії. Упродовж багатьох років займалася церковним мистецтвом, книжковою ілюстрацією, архітектурним живописом, писала ікони та пейзажі. Її вітражі прикрашають багато церков і комерційних установ в Іспанії, де вона проживала у 1964 — 1980-х рр. В Іспанії широко виставлялася в галеріях і музеях, зокрема в містах Малаґа (Real Academia de Bellas Artes, Salon de Invierno-Biennale), Леон (Banco Industrial de Leon) та Мадрид (Circulo). Член Siete Artistas, групи в м. Торремолінос (провінція Малаґа), з якою виставлялася у різних галеріях на Коста дель Соль. У США виставлялася у Галерії 100 у Принстоні (Нью Джерзі), в Українському Інституті Америки в Нью Йорку, в ОМУА та Пенсильванській академії мистецтв, а також на виставках сучасного релігійного мистецтва у Філядельфії. Брала участь у Євхаристійному Конґресі (2000), у виставці релігійного мистецтва у храмі Непорочного Зачаття у Філядельфії (2005) та у виставці «Бачити святе» в Католицькому університеті Америки у Вашингтоні (2007). У 1985 — 1999-х рр. викладала мистецтво в Школі Оук-Крест у Вашингтоні. Її твори є в постійних колекціях Епархіяльного музею Малаґи (Іспанія), в Інституті Діви Марії в Синсинаті (Огайо) та в Центрі Івана Павла II у Вашингтоні.

Escapes: A True Story

Copyright 2018. Available in paperback and Kindle at amazon.com

I first heard of *Escapes* while it was still a work in progress (a bit from one of my cousins and then a bit more during a brief email exchange with author Darian Diachok, an e-discussion that started on one theme and morphed into a discussion about growing up Ukrainian and odds and ends about diaspora life.) From the start, I found the premise of the book intriguing—an account of people fleeing a country beset by rapacious enemies—a new chapter in the long and tumultuous history of a country that had experienced numerous assaults and incursions by neighboring countries or marauding tribes for centuries, a pattern that continues to this day. What makes the book even more intriguing is that Mr. Diachok has done what many of us who were part of the post-WWII immigration and have had similar experiences or have heard about them from parents and grandparents have only thought of doing: putting these stories on paper and sharing them with people who know little or nothing about Ukraine (past or present).

The book opens with a prologue that introduces the reader to a young Joseph Stalin and a young Adolf Hitler: exploring odd facts about the early lives and interests of two men who were to become vicious and rapacious dictators who destroyed millions of people and nearly destroyed the world. This in itself was an interesting twist—I imagine that few people know that Stalin was once a seminarian or that Hitler was a hypochondriac. The prologue then moves to an intimate portrait of Steffie and Theo, a young couple honeymooning in a cottage in the Carpathian mountains. All romantic discourse is interrupted when someone bangs on the cottage door announcing that Germany has invaded Poland, the country that had annexed and was ruling over Western Ukraine at the time. The honeymoon ends; the story of the young couple and the world they live in becomes a story of destruction, dehumanization, and displacement.

Subsequent chapters delve into the brutal history of the times. We read about newspaper headlines and conversations between Theo and a friend, both of whom are the product of Polish officer candidate school. Their conversation reveals (or underscores) the complex relationships among Eastern European countries, the tenuous alliances, and the rapacious land grabs that Ukraine and Ukrainians have endured for centuries. This chapter and those to come are briefly supplemented by short passages labeled “History” that provide background or context for the evolving story and the people who inhabit it. These “detours” are interesting and informative; the caveat here is that some readers may find them a bit intrusive, a distraction from a riveting personal story.

In a later chapter, titled “Reality Check,” the author focuses on books and conversations with his father on the topic of war and Ukrainian history and the long succession of invaders that have populated this history and his father’s instructions that his author son should first learn “about war as it really is.” Subsequent chapters explore the nascent conflict between Germany and Russia, which have forged an uneasy truce. The Nazis and the Soviets are fixated on their respective ideologies, each focused on absolute power. Brief descriptions of this phenomenon are provided in the “History” inserts where the ideology of the Thousand Year Reich and Gulag are more fully explored. The most telling and interesting of these segments describes the uncertainty and confusion in some Ukrainian villages “accustomed to periodic political upheavals and unsure which rumors to believe began preparing for the triumphal entry of either of the two conquerors; some villagers creating 10-meter-high welcome arches . . . German on one side and . . . Russian on the other.”

The following two chapters deal with the coming of the Red Army, sowing confusion tinged by a hint of hope, perhaps merely relief that the Nazis have been driven out. The Soviets promise to take land from the Poles and give them to Ukrainian peasants. At the same time, they begin closing Ukrainian

institutions and searching homes for Ukrainian nationalists. Food shortages and long lines at shops become the norm. Diachok notes that many families, including his own, found themselves on opposite sides of a debate on socialism and its impact. Young people disappear; soldiers come to private homes and confiscate personal belongings. There are compulsory rallies, Stalin's portrait hangs everywhere, and children are forcibly taken from "unreliable" parents while soldiers enforce "voluntary participation" at elections. New rules are imposed on all aspects of life.

We learn about family travails and tragedies within this milieu but also discover the rebirth of Ukrainian language and literature and a defiant resistance. A brief History insert explains the conflicts between communism and Christianity and the ensuing struggles, exacerbated by Stalin's 5-year plan to reinforce and solidify atheism as the "state religion," designating clergy as "agents of foreign terrorism." The Great Purge ensues.

In a chapter titled "The Tightening Noose," Diachok describes a problem faced by a convent superior because the local commissar "wants to personally instruct them [children] in free love. . ." Other illustrative stories in this section deal with random arrests, torture, forced confessions, theft and confiscation of private property, destruction of religious artifacts, and a concerted campaign to replace religious faith with Marxist ideology.

In a later chapter, Diachok describes a conversation with his ailing father who compliments progress on the book while questioning its viability in an environment where people believe "what they know from Hollywood movies." Theo provides more details about the brutality of the times in question and then wonders "Why was I spared?" For this reader, the existential question is rhetorical and answered in the concluding chapter of the book, which describes the young couple's decision to leave Ukraine, a decision made by many Ukrainians who survived the war, the camps, religious and political persecution, and the perils and uncertainties of emigration, becoming part of what is now referred to as "the great generation." A sequel documenting the family's migration from Europe to the United States is in the works.

Escapes is a book all diaspora Ukrainians should read, both for its unique and intrinsic value as a record of the time it describes and as a writing prompt for our own family stories. It is also a book that should be shared with non-Ukrainians who know little or nothing about Ukraine's history and the history of the people who had to leave their homeland to survive. – tsc

Летять лелеки над моєю хатою

Олег Шупляк. «На чужину».

Летять лелеки над моєю хатою,
Де серед луку — змійкою ріка,
Де пахне матіолою і м'ятою,

Що мамина посіяла рука...
А там, внизу, де трави вкриті росами,
Де мальви пломеніли, як вогонь,
Росло дівча із золотими косами,
Й пило життя із праведних долонь.
Там на морозі оживали комини...
А як санчата мчалися з гори!
І це не сон, це — незабутні спомини
Із тої, серцю милої, пори.
Летять лелеки, як роки, до вирію,
Кружляє час понад старою стріхою...
Життя своє уже й не дітьми міряю —
Онуки стали радістю і втіхою.
Та... хочеться пройтись ногами босими,
Аби лиш потай зазирнути в двері,
Де те дівча, що з золотими косами,
Малює своє щастя на папері...

Оксана Садовська

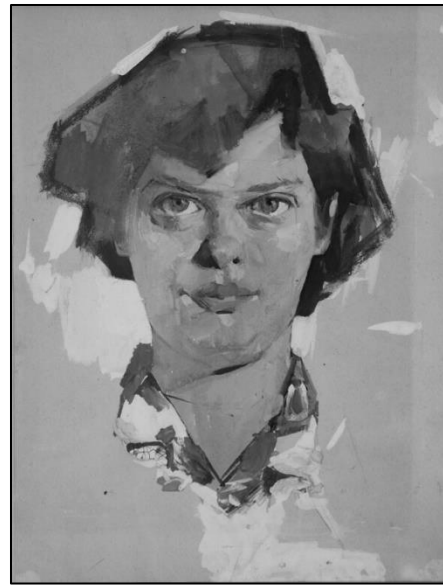
АЛЛА ГОРСЬКА: КВІТКА НА ВУЛКАНІ

*«Живе лиш той, хто не живе для себе,
Хто для других виборює життя» (В. Стус)*

Алла Горська. Автопортрет.

Вона кохалася в Мистецтві, в українській Мові, в українському Народові. Вона була яскравою представницею світлого й сумного покоління шістдесятих, яке передчасно розквітло та було приречене на торттури, табори, смерть; покоління, яке пробивало товщу совітських заборон і німоти. Її життя вартє світлих спогадів і вдячності українців, а смерть і досі покрита таємницею... Її душа полинула до Бога та з зоряного неба віншує нам чесноти правди, нескореності й відваги. Пензлі на її столі вже давно принішклі, але створені полотна й монументи говорять замість неї і досі — говорять образно, глибоко й філософськи, спонукуючи до незламної віри та боротьби за свободу, незалежність, правду й справедливість. Усе це — про Аллу Горську, яка прожила тільки 41 рік і у розквіті сил фізичних і духовних була знищена тоталітарним режимом.

28-го листопада 1970-го року вона вдосвіта вийшла зі свого будинку. Мала дістатися до автостанції й сісти на перший автобус до Василькова, аби забрати звідти швейну машинку з будинку свекра. Віктор Зарецький, чоловік Алли, не здивувався, коли протягом дня Алла не повернулася. Може, залишилася готувати їжу старому батькові, чи поспати? А наступного дня занепокоївся і замовив телефонну розмову з Васильковом. Замовлення прийняли аж наступного дня, але у призначений час Алла на переговорний пункт не з'явилася. Коли чоловік приїхав до Василькова та побачив батьківську хату з зачиненими дверима й вікнами (хоча Алла завжди відчиняла квартиру), то пішов у міліцію. Але дільничний відмовився відчиняти хату, мовляв, треба ламати двері, гукати свідків, а година пізня. Зарецький повернувся до Києва та розповів про все Надії Світличній. Наступного дня разом із Євгеном Сверстюком утрюх поїхали до Василькова знову й домоглися, щоб дільничний відкрив хату.

Усередині ніщо не викликало підозри. Хотіли вже йти, але Світлична сказала, що в хаті має бути льох. Знайшли, міліціонер сам його відкрив. Раптом зблід — у льосі лежала мертва Алла...

Леонід Полтава про ту трагічну подію написав:

Круком вістка: убили Горську

І мозаїку знищили теж!..

Твій Шевченко – воскресне в Нью-

Йорку...

І повернеться в саяві пожеж.

В. Стус з портретом А. Горської.

А Василь Стус, стоячи над могилою Алли Горської з її портретом у руках, промовив:

*Сьогодні — ти. А завтра — я,
і пустить нас Господь до пекла,
де нам на вічний біль — утекла,
в смерть перелякана земля.
І тільки горстка нас.*

*Щоб та для молитов і сподівання,
усім нам смерть судилася зарання,
бо пізня суджена мета.*

Що ж то була за жінка, про яку так палко і з таким душевним болем від втрати говорив Стус? Кого так любили та поважали шістдесятники, що пішло у вічність разом з її смертю, а що залишилося у пам'яті та історії України навіки? Що то за жінка, яка, за словами Пашко, була *«плоттю з гострим розумом, вогнистим серцем. Жрицею Найсвятішого Храму була. Приносили їй землю глину, а вона сильними, чудотворними руками виціджувала з неї важкі краплі крові і освячувала нею, і ставила на жертвовник життя»*.

Алла Горська походила з родини досить високої та поважної. Олександр Горський, батько Алли, стояв біля джерел радянського кінематографа — був директором Української республіканської художньої студії, працював директором Одеської кіностудії, заснував Ялтинську кіностудію і став її директором. Там 18-го вересня 1929-го року і народилася донька Алла. З 1933-го до 43-го року сім'я жила в Ленінграді, де батько обіймав посаду директора кіностудії «Ленфільм», а у 1943-му Горські переїхали до Києва. У 1948-му р. Алла з золотою медаллю закінчила Київську республіканську художню школу та відразу ж вступила до Київського художнього інституту на малярський факультет. Улітку 1952-го р. вийшла заміж за блискучого художника Віктора Зарецького. У Алли та Віктора, яких пов'язала велика любов і об'єднувало майже побожне ставлення до мистецтва, 1954-го р. народився син Олексій.

Лесь Танюк про родину Горських писав: *«Жила Алла Горська гарячково: як усі ми, відчувала, що відлига — ненадовго, і треба встигнути, встигнути, встигнути.... Її квартиру... ми вважали філією «Клубу творчої молоді» і щодня, щовечора там коїлося таке, що бідолашнім Зарецьким годі було й позаздрити. А проте і малий Лесик, і сам господар Віктор Іванович, наш пречудовий Вітько, блискуче вписувались у цю квартиру-комуну, де гість часто був господарем, а господар — гостем»*. В оточенні родини можна було побачити Дзюбу з Донбасу, Драча з Тетіївщини, Стуса з Вінниччини, Танюка і Сверстюка з Волині, Заливаха, Світличного, Семикіну, Севрук і десятки, сотні з Закарпаття, Львівщини, Херсонщини, Одеси, Таврії. Їх усіх звело в Києві Провидіння з однією метою: аби

всі вони спричинилися до відбудови України, до її відродження — через культуру, через мистецтво, через етику.

Алла спочатку погано володіла українською мовою та не досить добре знала українське мистецтво. Надолужуючи прогалини в освіті, запоем читала. А коли далеко за свої 30 років побачила, що в неї погано з мовою, під диктування Надії Світличної почала писати всілякі вправи. Студювала українські словники, щось постійно виписувала, вивчала вірші — і в ній прокинулось родове, генетичне, природне, про що згодом Алла написала: *«Надходить мить, коли тобі раптом стає соромно. Вже десь із пів року, як відчула: живемо безсоромним життям... Із пут цієї безсоромності маю вирватися»*.

Н. Світлична та А. Горська.

Навколо Алли Горської — яскравої, рішучої та енергійної — гуртувалися всі ті, хто був небайдужий до українського та намагався виявити українське «лице» серед культур народів світу. Багато молодих пройшли добру школу Горської, відвідуючи «Клуб творчої молоді», який дуже швидко закрили з притаманним владі вандалізмом: розбили погруддя Миколи Куліша, повикрадали історичної ваги рукописи, документи. До закриття спричинила робота комісії, яка була створена при Клубі і де потай збирали матеріали про репресії тридцятих років. До неї входили А. Горська, В. Симоненко і Л. Танюк, які стали першовідкривачами трагічного місця в Биківні, де знаходилося поховання жертв сталінського терору. Лесь Танюк розповідав: *«Року 62-го чи 63-го ми дістались до Биківні втрьох — Горська, Симоненко і я. Місце як місце, горби, трава, земля вгинається під ногами, пасуться кози, а на рівному місці посеред лісу хлопчачи грають у футбол»*.

Василь: «А ти подивись, чим вони грають». Пацани гралися маленьким дитячим черепом, простріленим двічі... Алла відійшла, розплакалась, довго не могла говорити. Місцевий дідусь під чаркою оповідав нам про те, що творилося після літа 1936-го за зеленим парканом, яким було огорожене це страшне місце. Василь ніби не слухав його. А як дід пішов, то прочитав такі рядки:

*«Ми топчемо і ворогів, і друзів,
О бідні йорики, всі на один копил.
На цвинтарі розстріляних ілюзій
Уже немає місця для могил...»*

Члени клубу не могли про таке мовчати: разом з іншими небайдужими написали «Меморандум-2» та подали його до Міської ради. Відповіді не отримали, але відтоді почалася нова, найболючіша хвиля їх переслідувань. Симоненка не раз били, і після одного з таких побоїв він захворів і помер. За Аллою почали стежити, їй погрожували. Танюк про той період писав: *«Час був непевний, такий непевний, що, бува, стоїш на пероні метро і остерігаєшся — як би «випадково» не зіштовхнули тебе під колеса».*

У 1964-мур. Алла разом з Опанасом Заливахою та Людмилою Семикіною створили в Київському університеті вітраж. Це був не стільки мистецький твір, як згусток української революційної ідеології. Каркас, на якому мало кріпитись скло, митці зробили підкреслено грубим, як ґрати. Постаць Шевченка, котрий за тими ґратами пригортав Матір-Україну, доповнював текст: *«Возвеличу малих тих рабів німих, а на сторожі коло них поставлю слово».* Саме ці слова найбільше їй допекли владу: вітраж розбили і мало хто встиг його побачити. Надто багато вогню, гніву було у тому вітражі. А Горську та Семикіну виключили зі спілки художників. Це було одним з вісників того, що хрущовська свобода закінчується. Уже 1965-го р. почалися перші арешти. Забрали друзів Алли — І. Світличного та О. Заливаху. Відтоді Горська пішла на беззастережні змагання з КДБ. А коли справа стосується честі, гідності та людської порядності, то Аллу ніщо не може зупинити. На жаль, сили були нерівні...

1965-й рік у житті Горської став великою віхою. Відтоді вона в мистецтві звернулась до монументалізму, бо відчула, що в ньому можна найкраще і найсильніше відтворити національну епопею. Повторювала, що монументалізм — це мистецтво державне. На жаль, держава була не така, як їй хотілося, а Горська не терпіла декоративних, безпроблемних мозаїк, і

працювала задля того, щоб мистецтво було сучасним, українським і показувало український народ — гордий і незламний. І їй це вдавалося: роботи мали магічну силу та вражали ідейністю. Мистецтвознавець Г. Местечкін переконаний, що творчий доробок А. Горської, Г. Синиці, В. Зарецького та Г. Зубченка за важливістю та вагою можна прирівняти навіть до сучасних фрагментів фресок і мозаїк Михайлівського та Успенського соборів.

З 1965-го по 1968-й рр. в Україні йшли таємні та відкриті арешти, суди над тими, хто посягав на совіти. І покоління шістдесятих перетворилося на передчасно розквітлий, приречених на смерть, злидні або товщу снігової німоти у таборах борців. Українська свідомість інтелігенція не раз писала до Верховного Суду України на захист О. Заливахи, братів Горинів, В. Чорновола та інших, хто першими зазнали репресій. Із Спілки художників серед таких захисників були О. Данченко, Ю. Якутович, С. Кириченко, В. Кушнір, А. Горська, Л. Семикіна, Г. Зубченко, Г. Севрук, В. Зарецький, А. Німенко. Серед поетів — І. Драч, Л. Костенко, критики І. Дзюба, І. Світличний і Н. Світлична. У квітні 1968-го р. за підписом 139 осіб був надісланий лист-звернення до Л. Брежнєва, де висловлювали занепокоєння арештами української інтелігенції. Реакція «верхів» була несподівано жорстокою: замість звільнити тих, кого арештували раніше, почали переслідувати «підписантів». Більшість учасників цієї групи покаялися й отримали догану. Державними органами були поширені чутки, що існують терористичні бандерівські організації, які керуються західними спецслужбами. Однією з провідниць цієї організації назвали А. Горську та вимагали від неї зняти підпис у листі. Але не отримали згоду. Відтак — під загрозу знищення потрапляє мозаїка у Краснодарі. Щоб її врятувати, Горська відмовляється від авторства, про що пише у листі до О. Заливахи, який перебуває у в'язниці в Мордовії: *«Мене позбавлено авторства, бо «даси каяття, дамо авторство». Працювати можу, а імені свого носити не можу. Переходжу на нелегальну роботу. Хай живе підпілля у монументальному мистецтві. Ми — ляльки... Хочуть — піднімуть, хочуть — відкруть голову, хочуть — помилують... наше життя — дрібниця, не варта уваги».*

Серед художників тільки незламна трійця жінок — А. Горська, Л. Семикіна і Г. Севрук — не покаялись і були виключені зі Спілки. А це означало, що людина втрачала право користуватися майстернею, її позбавляли замовлень на

роботи, фактично, перекривали канали заробітків. Про цей період життя Алла писала у листах до О. Заливахи: «Ви ідете, я іду... шляхом людей, для яких життя ніколи не було способом заробляти гроші. Вас почали стріляти в 65-му, нас – 15-го червня 1968-го. Опанасе!.. Не працювати нам разом на стінці. Проте краще бути похованим на цвинтарі людиною вбитою, ніж поза цвинтарем самогубцем-зрадником...»

За Горською стежили, і часто робили це демонстративно. Від випадкових перехожих або попутників у транспорті можна було почути: «Ви доіграєтесь, ещщо не таке буде». Але вона продовжувала підтримувати стосунки та допомагати родинам ув'язнених. Допомогала й тим, хто виходив з табору. Режим, який багатьом нині вважається «застільним» і ледь не оксамитовим, насправді вимагав жертв, безпомилково вирізняв серед «радянських людей» чужорідні «суб'єкти». А тому останніх меншало. Бо їх хоч і, за висловом В. Стуса, всього лише «горстка», але вони — «непіддатливі особистості». Тому альтернатив у влади було дві: або їх купувати, або знищувати. Історія знищення художниці Алли Горської — одна наймоторошніших її наче прописано збоченим сценаристом — з елементами маніакальності та патологічної схильності до надмірних ефектів. Можна багато разів перечитувати найчорніші документальні спогади сина художниці Олексі Зарецького у збірнику «Червона тіль каліни», але не позбудемося жахливих вражень від скоєного злочину. Бо звістка про смерть А. Горської приголомшила всіх, хто був поряд: разом з нею пішла у засвіти істотна частка кожного з них. Їм залишали видрукувані перед похороном фотографії Алли, які роздавали всім на спомин, і кетяги каліни, яку кидали й кидали на труну... І вона, наче кров, проступала крізь грудки підмерзлої землі...

Слідчі арештували Віктора Зарецького, чоловіка Алли, та вимагали зізнатися, нібито він разом із коханкою вбив дружину. За кілька днів на залізничному полотні за 34 км від Василькова знайшли труп свекра з відрізаною потягом головою. Версію змінили на іншу. Мовляв, Зарецький-старший зарубав сокирою Аллу за те, що вона недостатньо уваги приділяє сім'ї. А коли отямився, кинувся під потяг. За кілька тижнів, коли Вікторові в міліції повертали частину особистих речей Алли, той поцікавився, чи не страждала його дружина перед смертю.

— Убито одним ударом, професійно! — відповів офіцер.

Але і після смерті А. Горської влада не переставала боятися. Так, Зиновія Франко, онука письменника-класика, виклопотала дозвіл на поховання Горської на Байковому цвинтарі. У призначений день, 4-го грудня, з'їхалися люди з інших міст, прийшли кияни. Але, нібито в інтересах слідства, похорон відклали. Більшість людей не мали де зупинитися й увечері поїхали додому. А Горську поховали 7-го грудня на іншому кладовищі — Берковецькому, яке того дня було оточене КДБістами. Усіх друзів Горської, які виступили на її похованні — Євгена Сверстюка, Василя Стуса, Івана Геля, Олесея Сергієнка — невдовзі арештували.

Над могилою тимчасово поставили різьблену з дерева дошку з каліновим орнаментом і написом: «АЛА ОЛЕКСАНДРІВНА ГОРСЬКА 1929 – 1970», яку зробила Аліса Забой. У помилковому «АЛА» люди з органів узріли тризуб... Через рік спорудили пам'ятник: три пілони з чорних просмалених дощок (близько трьох метрів заввишки), а між ними – чаша. У річницю смерті Алли Горської в чаші запалили вогонь, а пізніше клали в неї каліну та квіти.

«А ми ж тую каліну та й підіймемо».

В. Зарецький.

Уже на похороні Алли Горської заговорили про неї як про людину, яка вища за смерть і за життя, що вона так мало цінувала. Чи було її життя жертвовим?

Так, Алла жертвувала своїм мистецтвом заради любові до України, заради друзів-однородумців. Горська належала до титанічної породи покоління шістдесятих, що лягли до підмурівка незалежності нашої України.

Лариса Тополя, заступник голови Округи СУА, Нью Йорк.

Меморіальна дошка Олені Пчілці

Подарунок полтавців-благодійників гадяцькій громаді

Меморіальна дошка О. Пчілці.

Згідно з Постановою Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2019-му р.» з метою консолідації та розвитку історичної свідомості українського народу й збереження національної пам'яті серед видатних особистостей, чиї імена вшановано на державному рівні, — письменниця, перекладачка, громадська діячка, фольклорист, етнограф Олена Пчілка (Ольга Драгоманова-Косач). Ініціатори й добродійці

власного проєкту «Божа пташка» — увічнення пам'яті Олени Пчілки в місті її народження, лауреати премії ім. Панаса Мирного Полтавської обласної ради, заслужений працівник культури України, голова Полтавського обласного відділення Міжнародної організації «Жіноча громада» Валентина Шемчук і кавалер ордена «За заслуги» Вадим Голобородов виготовили меморіальну дошку нашій видатній землячці та передали громаді Гадяча.

Пам'ятна дошка Олені Пчілці з нагоди 170-літнього ювілею від дня її народження поповнила галерею славних гадячан, серед котрих і Леся Українка, і Панас Мирний, чиї образи карбовані на камені відомими полтавськими благодійниками на виконання виняткового за значущістю й тривалістю 20-річного проєкту «Ввічнення пам'яті великих українців меморіальними дошками й знаками на Полтавщині, в Україні й світі». У межах цього проєкту встановлено понад 30 пам'ятних дощок і знаків знаним землякам в Україні й Європі.

Валентина Шемчук, Полтава.

Полтавці вклонилися Героям Іловайська

*Засіє небо ніч зоряним сяйвом –
Покотить спомин у тужливій млі...
Посадять рідні коло хати мальви –
Утре утому ранок на чолі...*

Віддати шану полеглим під Іловайськом землякам, захисникам Східних кордонів України, ми прийшли до меморіального знака патріотам – Героям російсько-української війни. Високопреосвященний Афанасій архієпископ Харківський і Полтавський Православної Церкви України відслужив літію за спокій душ оборонців рідної землі від російських окупантів і виголосив палкий заклик щиро служити ввічненню пам'яті кращих синів України, хто віддав за неї життя. Щемливу пам'ятну та, водночас, наснажену вірою в перемогу над російськими зайдами поетичну посвяту українським Героям написала заслужений працівник культури України В. Шемчук і шанобливо схилилася на ознаку глибокої вдячності присутнім Героям-захисникам і рідним полеглих на Сході України. Тепло зустріли учасники пам'ятних урочистостей виступ майора медичної служби,

колишнього командира роти 16-го батальйону Віктора Лебедева.

В. Шемчук дякує Героям-оборонцям і рідним полеглих за Україну.

До меморіального знака Героям російсько-української війни лягли квіти... Запленомені пам'ятні лампадки... В ореолі вічності сяють святі імена тих, чиї подвиги здійснені в ім'я України...

Валентина Шемчук, Полтава.
Фото Віктора Лебедева

Наші діти і внуки

Маю звичку, що поки відкладу вже «на віки вічні» чергове число журналу «Наше життя», то ще раз його переглядаю та прочитую непрочитане. І так я аж тепер з цікавістю прочитала у квітневому числі про Загальні збори нашої Округи СУА та про новообраний провід, в якому є багато (понад 10) комітетів (референтур). Отже, праця намічена, обов'язки розподілені. Зі звітів знаю, що референтури, зазвичай, працюють успішно. Але я задумалась: а що з нашими дітьми, з молоддю? Що з другим і третім поколіннями? Чи приділяємо достатньо уваги, чи досить допомагаємо тим організаціям, які ними займаються?

Моє покоління, народжене ще в Європі, своїх дітей виховувало тут в українському дусі. І мали досить добрі успіхи у плеканні в них почуття належності до українського народу. До помочі нам у цьому були не тільки відповідні до віку організації, але й україномовні журнали. Наприклад, «Пласт» мав аж три: «Готуйсь», «Юнак» і «Пластовий шлях». Тепер виходить тільки останній і стосується не дітей, а дорослих. СУМ мав журнал, Український Народний Союз видавав багато років гарний журнал «Веселка». Були не тільки суботні школи українознавства, але й звичайні щоденні, а також середні українські. Були спортивні групи й клуби. І батьки вдома спілкувались українською мовою. Тепер багато цього змінилося, бо є вільна Україна! Та рівночасно нам відпало багато аргументів, які ми вживали до наших дітей, заохочуючи їх говорити українською мовою, вивчати історію України.

Може варто б СУА задуматись над тим, що робити, аби не тільки наші діти, але й наші внуки та правнуки мали відповідне до віку українське середовище, почувались українцями, любили Україну? Може б ми надали дещо більше уваги нашим дітям і внукам, активніше ініціювали чи підтримували заходи та організації, які були б цікавими та привабливими для сучасної нашої молоді. Є, наприклад, «Пласт», СУМ, Ліга Православної Молоді, «Молода Думка», ансамбль «Українські Сільські Голоси», мистецька група «Яра» та ін. Може, треба допомагати їм в організації спортивних, танцювальних та інших таборів або курсів, подорожей в Україну, добирати інструкторів для відповідних занять, передплачувати дитячі та молодіжні журнали з України (бо ж немає можливості їх тут дістати)?

Ми маємо в СУА стільки молодих, талановитих людей, які напевно могли б подумати над корисними проектами, що були б цікавими для наших дітей, онуків і правнуків.

7-ме гніздо новаків станиці Нью Йорку наприкінці 1990-х рр.

Я, як пластунка ще з 15-го року життя, особливо ціную та вірю в діяльність організації молоді «Пласт», якій вже понад 100 років! В Україні є понад 10 тис. пластунів. Лише у самому Львові є десь 30 12 пластових станиць. «Пласт» користується цікавими, випробуваними скавтськими методами, які використовує цілий світ. Але у «Пласті» завжди велику роль відігравали батьки, згуртовані в Пласт-прияті. Це вони купували будинки та оселі для пластових домівок, влаштовували імпрези для популяризації «Пласту» тощо. Саме цього року пластовій станиці в НЙ минає 70 років від її заснування. Пластуни почали приїжджати з Європи до США, зокрема й до Нью Йорку. І вже з 1947-го р. вони почали сходитися й пластувати. А установчі Збори відбулися 1-го травня 1949-го р. в домівці «Самопоміч» (77 East Street). Перші пластові свята й табори відбувались на церковних посіlostях. Я також, коли приїхала до Нью Йорку, таборувала у 1951 — 1952-х рр. на оселі оо. Василян у Неровсбургі. Це свідчить, що громада та церква дбали про дітей і молодь. Першою «кошовою» у нью-йоркській станиці (відповідальною за діяльність дівчат особою) була тоді Ліда Мручкевич-Черник (у майбутньому членкиня СУА), а першою жінкою-станичною (щоправда, трохи пізніше) стала Ірина Куровицька (що потім була головою СУА). Обидві ці жінки з 83-го Відділу СУА. А тепер станичною у Нью Йорку є членкиня 64-го Відділу СУА Таля Даниш. →

**Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки**

November 11 is Veterans Day in the USA. On this date Americans honor those Veterans who have served in the US Military. Among them are many men and women of Ukrainian ancestry. We thank all of them for their service!

This year Thanksgiving Day falls on November 28, 2019. It is a special day to thank God for all the blessings we have received. It is a family holiday celebrated throughout the United States of America.

The members of the UNWLA Scholarship Program Committee wish all our sponsors, benefactors, sojuzanky and subscribers of Our Life a Happy and healthy Thanksgiving. God Bless!

*Anna Krawczuk, Luba Bilowchtchuk, M. Orysia Jacus, Dr. Daria N. Lissy,
Nadia Jaworiw, Zoriana Haftkowycz and Victoria Mischenko.*

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2019-го р. / Donations for September 2019

\$1,110	Anne M. Kaczmarczyk Evans
\$220	Daria Trojan, UNWLA Branch 98
\$21	Renata Bihun (28)

У ПАМ'ЯТЬ / IN MEMORY OF

У пам'ять **св.п. Марії Кузишин** складаю **100 дол.** на Стипендійну Акцію СУА.
Богданна Надія Бігун, Новато, Каліфорнія.

*We thank you for your generosity!
Щиро дякуємо за Вашу благодійність!*

*М. Орыся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА,
Люба Більовщук, член Комісії стипендій СУА.*

UNWLA, INC. Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • phone: 732-441-9530 Email: nazustrich@verizon.net

НАШІ ДІТИ І ВНУКИ (закінчення зі стор. 22)

Багато пластунок, особливо як стають мамами, вступають в ряди СУА, бо однією з цілей «Пласту» є виховування активних, чесних, добрих громадян.

Думаю, що СУА треба трохи більше цікавитись і підтримувати ті організації та групи, які намагаються плекати і втримувати в нашому молодому поколінні українську

ідентичність. Бо це завдання стає що раз важчим. А міцна та свідомо діаспора завжди буде Україні потрібна.

*Олександра Юзенів, голова комітету
з культурно-освітньої діяльності
83-го Відділу СУА.*

Основоположник української літературної мови

250 років тому, 9-го вересня 1769-го р., в Полтаві народився Іван Петрович Котляревський (помер 10-го листопада 1838-го р.) — видатний український письменник, театральний і громадський діяч. Безсмертною поемою «Енеїда», п'єсами «Наталка Полтавка» та «Москаль-чарівник» він започаткував нову українську літературну мову, чим довів що «малоруським наріччям» можна творити справжні шедеври. У важкі часи самодержавства письменник розкривав духовну велич рідного народу, його мрії та у художніх образах утілював його віру в краще майбутнє. А своєю «Енеїдою» Котляревський об'єднав українське слово зі світовою культурою. «Енеїда» — перший твір, написаний живою українською мовою, на народній основі і її вихід у світ став епохальним явищем в історії української культури, визначною подією в духовному житті народу. Бо з'явилася книга, в якій змальовано риси національного характеру українців, їхні звички, вірування, погляди, а також постало ряд важливих суспільних проблем. В основу автор поклав сюжет класичної поеми «Енеїда» римського поета Вергілія, але написав цілком самобутній, оригінальний твір. Всією своєю поемою Котляревський заперечував твердження, що «виняткове право» на героїчні діяння належить лише дворянству. Дух патріотизму, за переконанням ав-

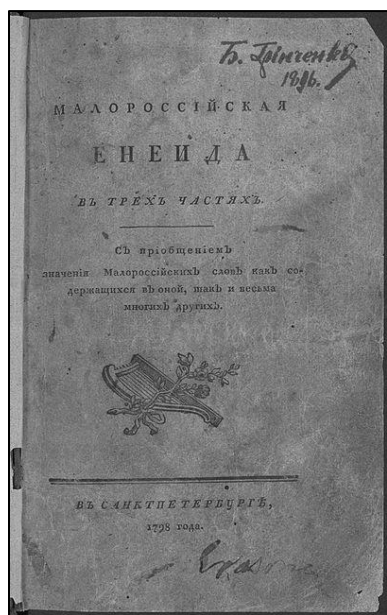
І. Котляревський.

тора «Енеїди», притаманний, найперше, простим людям. В умовах самодержавно-кріпосницької дійсності така думка звучала справді сміливо.

Значення Котляревського як зачинателя української літератури винятково важливе: своїм поетичним словом, утвердженням засад демократичної естетики він відкрив новий напрям у розвитку національної культури, спрямований на дедалі глибше проникнення в життя народу, на осмислення його історичної долі. Велика заслуга І. Котляревського і в

тому, що, взявши все найкраще з книжної мови, він поєднав це з багатством народної мови. Твори письменника засвідчують, що українська мова є, вона жива, неповторна та «барвиста». Переконатися в цьому можна, зокрема, і з добірки **фразеологізмів І. Котляревського**.

- *Бісики пускати* — кокетувати очима.
- *Дати прочухана* — висварити.
- *Дати тришия* — побити.
- *Залити за шкуру сала* — нашкодити, зробити неприємність.
- *Мостити лапки* — підлабузнюватися.
- *На слизьку попасти* — опинитися в незручному становищі.
- *Наброїти біди* — нашкодити.
- *Нагріти в пазусі гадюку* — подбати про вкрай невдячну людину.
- *Піймати облизня* — зазнати невдачі.
- *Піти в нінацо* — утратити все.
- *Послати пуховик свині* — марно говорити тому, хто не здатен зрозуміти чи оцінити сказане.
- *Слухати чмілів* — відчувати шум у голові (від ударів).
- *У гречку скакати* — зраджувати дружині/чоловіку.
- *У три вирви вигнати* — грубо прогнати.

Перше видання
«Енеїди»,
1798-й р.

Тамара Кучерова, Київ.

IN MEMORIAM

Tania Kuzmyn

Tania Kuzmyn, 88, of Poughkeepsie, N.Y., fell asleep peacefully in the Lord on September 10, 2019, with her loving family by her side. Tania was born in Plociczno, Poland on July 21, 1931. She was the daughter of the late Wiera and Mychajlo Kobylansky and was the oldest of three siblings. Tania came to the United States in 1950 and settled in New York City. She later relocated with her husband and family to Poughkeepsie, N.Y., in 1965. Tania worked at various jobs while raising her family. She worked at Western Printing then Bradlees Department Store, retiring in 1996.

Tania was one of the founding members of UNWLA Branch 95 (Mid Hudson Region, N.Y.). She established very endearing relationships with her branch sisters and participated with them in many local cultural events and displays showcasing Ukrainian culture. Her crafting talents were used for these events, and she brought her keen knowledge of Ukrainian traditions and art forms to various branch activities contributing to the Ukrainian community. She was a hard-working, kind and generous soul who, with her husband Paul Kuzmyn, raised four children. A strong woman, she would do anything for her family and always put others ahead of herself. She was a great cook and loved to entertain the family during large Sunday dinners, holidays, birthdays and other occasions. Her dinners were as delicious as they were extravagant.

Tania is survived by her son and daughter-in-law, John and Nadia Koligman of Aurora, Ill.; her son Michael and daughter-in-law Linda Koligman of San Diego, Ca.; her son Dmytro (Jim) Kuzmyn of Poughkeepsie, N.Y.; her daughter and son-in-law Vera and Stephen Romasco; granddaughters Chloe and Natalie of Poughkeepsie, N.Y.; her sister and brother-in-law Oksana and Nicholas Hubenko of Freehold, N.J.; and her niece Alexandra with husband Daniel Baker and their daughter Katia of San Diego, Calif. Tania was preceded in death by her first husband John Koligman, her second husband Paul Kuzmyn and her sister Lena. Her final resting place is in Boundbrook, New Jersey.

(Photo by C. Gorham)

Василь Стус – Поезії / Vasyl Stus – Poems

Перекладачі: Аня Савадж і Ольга Періс / Translators: Ania Savage and Olha Paris

Не поспішай. Хай осінь і не жде,
кличаючи дїброву походую,
хай горне листя полум'я руде,
мов лис крадеться жухлою травою.
Підгуский, не колотиться твій став,
а виспокоївсь, висквів – ні зрухнеться.
Хай любої мережаний рукав
уже довкола шиї не пов'ється.

Не поспішай. Схились до того пня,
котрий на пагорбі, як гриб, чорніє.
І пригадай. Збагнувши навмання,
що довгий вік твій досі струменіє,
хоч упокорилася течія
твоїх бажань, твоїх волань забутих.

О Господи, не видно і не чути,
де та межа – чужа ачи твоя.
Підгуский не колотиться ставок
та не спіши проставити бемолі
на це опале листя, віти голі,
на безоглядний час, потік і крок.

Take your time. Although autumn does not wait
In its march through the oak grove to decorate
The waiting leaves in flaming orange,
Akin to a fox creeping across the brittle grass.
Your muddied pond no longer ripples,
But lies inert, disappears – is listless.
No longer will the lacy sleeve of my beloved
drape itself around my neck.

Take your time. Incline over the stump
There on the hill, dark like a mushroom.
And remember. Recall at random
The long years streaming by,
Although the tide of your
Desires, your forgotten tears
Has ebbed.

Oh Lord, we neither see nor hear
Where is that limits – someone else's or your own.
The muddied pond no longer ripples,
But do not be hasty to descend
Onto the fallen leaves, the barren branches,
Onto uncompromising time, the steam, the step across.

SOCIAL WELFARE FUND ❖
ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

BABUSI FUND ❖ ФОНД БАБУСЬ

- \$106** In memory of **Maria Kuzyszyn**, who passed away at the age of 106.
- \$93** In memory of **Olga Putykewycz**.
- \$91** In memory of **Margaret C. Zakanycz**.
George Putykewycz and Dr. Margaret Zakanycz Putykewycz and Family through UNWLA Br. 98.

UNWLA ENDOWMENT FUND
FOR WOMEN'S STUDIES AT UCU

- \$500** UNWLA Branch 118, Houston, TX.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ❖ PRESS FUND

- \$100** UNWLA Branch 118, Houston, TX.
- 100 дол.** У пам'ять **бл.п. д-ра Володимира Рака**. Катря Червоняк.
- 50 дол.** У пам'ять **бл.п. д-ра Володимира Рака**. Леся Обаранець.

WAR VICTIMS' FUND
ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

- \$500** UNWLA Branch 118, Houston, TX.
- \$117.83** Estate of Iwanna Holowaty.

General Donation

- \$50** In memory of **Maria Kuzyszyn**.
Rachel Martine.

Вісім речей, які в Україні кращі, ніж в Європі

Економіст IMF Group Ukraine Михайло Кухар (ведучий програми «Економік'ф» про те, як працює економіка, ринок і банківська система, як реагувати на коливання курсу валюти, куди вкладати гроші, про податки і державний бюджет) описав 8 речей, що в Україні набагато кращі, ніж в Європі. Перелік таких переваг в Україні автор опублікував в інтернет-виданні «Львів» (prolviv.com). З його думкою можна погодитися, або ні. (Друкується мовою автора.)

Сьогодні, схоже, день цікавих цифр і фактів. Не безперечно, але цікаво...

1. З точки зору бізнес-клімату: Україна – найбільший незадекларований офшор на кордоні з Євросоюзом.

2. НІДЕ в світі немає таких низьких податків на доходи фізичних осіб-підприємців (6 %) як в Україні! Навіть в офшорних зонах! Німці і французи (приватні підприємці) «переводяться в готівку» в країнах Балтії під 22 % і вмирають від щастя, уникаючи 50-60 % податків у себе на батьківщині... Виняток – тільки Швейцарія та Болгарія. Але їхні схеми вже напівзаконні...

3. Свобода за кермом. Україна – дивовижна країна, де за 4 роки відсутності дорожньої поліції кількість аварій і смертність на дорогах зменшилася. Водії стали ввічливіші

один до одного, самоорганізувалися пропускати зі смуги в смугу, хоча, як і раніше, люблять їздити швидко. Дай Бог вам, українські водії, ніколи не випробувати того рівня стресу, що відчуває ЩОДНЯ за кермом жителя європейських столиць, обвішаних смарт-камерами контролю порушень; коли ти тричі прискорився, щоб уникнути «підрізання» в потоці вище 50 – 70 км/год – ризикуєш отримати штрафів на свою тижневу зарплату! Повірте, ви навіть не можете собі уявити цей рівень стресу за кермом, що відчувають європейські водії щодня. Так що радійте цій вашій волі, яку у вас ще не відібрали. Україна – остання країна в Європі, де водії їздять, стримані лише почуттям взаємної ввічливості.

4. Населення тотально не платить податки зі своїх доходів. І за 26 років цієї вакханалії ще

нікого за це не посадили! Більш того: в Україні діє презумпція невинності за податковими звинуваченнями (тобто, податкова інспекція повинна довести, що ви незаконно заробили ці гроші), а у всій Європі презумпції винності з податкових злочинів (тобто ви ЗОБОВ'ЯЗАНІ пояснити, звідки у вас гроші на квартиру, машину і літній відпочинок. Інакше вас вважатимуть винними).

5. В Україні банківський сервіс – на рівні кращих американських і сингапурських банків! Тобто, останніх досягнень у світі! Європейські банки навмисно «застигли» в своєму розвитку 8 – 10 років тому. У 95 % європейських банків НЕМОЖЛИВО отримати такі банківські послуги, які в Україні існують давно і увійшли в звичку: мультивалютні рахунки, дві або три картки в різних валютах для управління рахунком, управління рахунком по телефону (не через колл-центр візи в Лондоні), обмін готівкової іноземної валюти, власні додатки для айфонів для управління рахунком. А перерахування грошей один-одному – тільки за номером картки та іменем власника – це просто «вищий пілотаж», якого немає навіть в Америці! Мої знайомі банкіри в Парижі та Ризі досі не вірять, коли я їм розповідаю, що таке взагалі можливо! Європейці не дурніші за нас, але функції податкового контролю, покладені на банки, як гирі тягнуть їх вниз, сповільнюючи розвиток... Перерахування з картки на картку? Ні! Податкова буде проти, бо так занадто складно стежити за грошима. Ні! – і сервіс не вводиться. За європейськими картками ви не зможете розрахуватися зі 70 % сайтів в інтернеті або купити біткоїни. В Україні немає таких проблем взагалі.

6. За 100-мегабітний інтернет, що стоїть у вас вдома і передається компанією «Воля» за 5 дол. на місяць, ви в ЕС від Балтії до Англії заплатили б від 50 євро до 100 фунтів на місяць. У нас європейська якість мобільного зв'язку та інтернету, а вартує це копійки, тому що сфера ІТ не переобтяжена регуляціями бюрократії та ліцензуванням.

7. У КОЖНОГО жителя України, у якого є комп'ютер або айфон – він забитий «під зав'язку» музикою та кінофільмами, скачаними абсолютно безплатно! У сенсі, навіть без сплати 0,99 дол. за трек через Apple store. Уся країна вільно дивиться всі серіали Netflix, навіть не підозрюючи, що для їхніх європейських сусідів така розкіш коштує до 1000 євро в рік! А за кожен завантажений піратським методом трек або фільм німецька поліція знайде вас по «айпі» адресі та випише

штраф в 600 євро. Україна – це не тільки найбільший офшор в Європі – це ще й найбільший піратський острів в інтернеті з вільним обміном музикою, книгами, фільмами...

8. Ми сприймаємо це як належне, але ми, виявляється, смачно й дешево їмо. Притому, переважно натуральні продукти. Я ставлю Україну на 4-те місце серед 27 країн Європи після Франції, Італії та Іспанії за кількістю і якістю дорогих (вищого) та середнього класу ресторанів. І на 1-ше місце за співвідношенням ціна/якість. Ми самі не помітили, як прокинулися в країні, де не залишилося жодної заправки (не те що кафе), де не стояли б такі ж дорогі кавові машини, як у центрі Мілана. У нас складно знайти погану каву. У Берліні або Ризі – складно знайти гарну. Якщо ви не харчуєтеся в ресторанах, а звикли купувати їжу на ринку – в Європі вас чекає ще більший шок. У величезному «Кауфленде» в Берліні – на 3000 кв. м торгових площ немає жодного куточка, де б продавалося «живе» м'ясо. Тільки готові варені та копчені ковбаси. Максимум – фарш. Свіжих фермерських курей, яловичину, телятину, свинину за ціною 4 – 8 євро за 1 кг – ви не знайдете ніде в Європі! На моїх очах з 2004-го по 2008-й рік вмирав останній такий фермерський ринок в паризькому Сент-Жермені, де можна було купити свіжі яйця, сири, паштети, м'ясо і рибу у фермерів з Нормандії шоранку. Тепер там величезний Apple store... Такої кількості свіжих фермерських продуктів у пішому доступі від будинку, як у Києві з його численними ринками – ви не знайдете вже ні в одній з європейських столиць. Їх замінили величезні продуктові «моли» на околицях зі стандартними пакетами «ГМОшної» полуниці цілий рік. Винятки є, від Салоніки до Гельсінкі – але це, на жаль, виключення, що підтверджують правила.

Є багато речей, за якими Україна краще від Європи, але 60 % нашого населення не скоро навчиться в це вірити. Вони буду плакати й плакати, ганьбити й ганьбити, – тому що ми нація жалобників і скаржників! Вони не здатні повірити, що існує хоч одна така річ... Хоча при цьому вони кажуть, що люблять Україну, – а насправді соромляться її та готові пройти крізь будь-які приниження, аби жити в Європі.

A Festival of Cultures

by Tania Szumskyj Blanco

*Ukraine on Display at Festival of Cultures, September 2019
Presented by Community Relations Commission, City of Wheaton, Illinois*

Last year, a friend invited me to participate in an outdoor suburban festival to represent my Ukrainian culture. I must have been in an adventurous mood because I consider myself an introvert and don't normally engage in public speaking. My friend, Tony, asked me if I would speak about my experience as an immigrant and set up a table with some artifacts. I had cart blanche and a week to prepare. My table was small and I showed an embroidered table cover, some pysanky I had made, a volume of Shevchenko's *Kobzar* and a few ceramic vases. I didn't even have a Ukrainian flag, and this omission was magnified because I was positioned next to an elaborate and well-staffed Polish display.

This year I agreed again, but was better prepared for a more elaborate display that included wood engravings, icons, a wide range of embroidered cloths, ceramic vases of different regional styles, jewelry, sheaves of wheat, two Ukrainian flags, a Ukrainian dance costume, a portrait of Taras Shevchenko, and bilingual publications (including *Nashe Zyttia*) as well as a copy of a recently published book by Darian Diachok about his family's escape from Ukraine after World War Two. The one thing I regretted not having was a bouquet of our beloved sunflowers.

Being a part of a multicultural event turned out to be quite interesting and very different from being part of an all-things-Ukrainian event. Because I was the only representative of Eastern Europe at this event, I had no competition. As a matter of fact, Europe was represented only by Scotland, Italy and France. Other cultures participating at this year's festival were Ethiopian, Guatemalan Mexican, Indian, Liberian, Korean, South Sudanese, and Vietnamese. The event was small but was well organized and included a stage for musical performances of various groups. The children who attended with their families were offered a scavenger hunt card. Any child who could get a signature from each booth would win a prize. The participating countries were listed on each card, and I gladly signed many little cards for those that could show me where Ukraine was listed. I still smile when I remember the young boy of 11 who proudly told me he had done a report on Ukraine last year because his grandfather was Ukrainian. "I know all about it."

Chatting with the children was entertaining, but the most enjoyable part of the event was interacting with the adults who stopped to look and ask questions about my display. A young Lithuanian woman was intrigued with my pysanky. She told me that she had done some similar craft with eggs in her family and asked if I taught a class. She also shared her grandfather's story of emigration after the war and was interested in Diachok's book. She told me she would have her local library order a copy.

Visitors from Ghana and Kenya admiring Ukrainian pysanky

A couple of women from Ghana and Kenya, in beautiful colorful attire, stopped by to admire my pysanky, and I took a photo of them holding their favorites. They loved the beadwork and the woven artifacts that were also part of their own cultures. Numerous other people stopped to chat, and some told me of someone they knew at work or from their neighborhood that was Ukrainian. One elderly woman stopped by and asked me if the civil war in Ukraine was still going on. I corrected her and said the war was not a civil war but a war against the aggressors who had annexed Crimea and were attempting to annex more Ukrainian territory.

A Mexican man and his Polish girlfriend stopped by to chat and asked lots of questions. He was intrigued by the portrait of Taras Shevchenko and asked, "Who was he?" I explained that "he" was a famous Ukrainian poet and artist. My Mexican visitor wanted to know his name and tried to repeat after me: Taras. I told him that as a Hispanic he could roll his "r"s, so he repeated "Tarras" with the proper pronunciation and inflection. He unfortunately thought Shevchenko sounded Russian, so I corrected his misconception by telling him that when a last name ends in -enko, it is Ukrainian. He spent quite a bit of time looking through my photo album (which I only had on display to show the wood engraved cover). It turned out that the photos inside were of my first trip to Ukraine in the mid-seventies to visit my mother's family. He said I was beautiful, and I had to remind him that the photos were from 50 years ago. We had a good chuckle over that.

Another gentleman came by and looked at the artifacts for some time and then pointed to a ceramic vase and asked me, "what is the significance of the rooster?" I explained that that rooster on the vase, a chicken on another artifact and the eggs that are transformed into pysanky are part of the whole package:

folk artists representing an agrarian society with wheat and with other symbols on the pysanky, which include seeds, animals, flowers, symbols of Christianity, etc.

After four hours in the sun, I felt that I had done my patriotic duty of educating anyone who took an interest in our culture and learned that almost everyone knew of someone who came from Ukraine either a long time ago or recently. Coincidentally, the booth next to mine was assembled and staffed by members of World Relief, an organization that helps newly arrived immigrants. The woman working there that day told me she was currently helping a newly arrived Ukrainian family. I told her that there were numerous services available in Ukrainian Village in Chicago. As an old children's song points out, "It's a small world after all."

БЛАГОДІЙНІСТЬ ПОВЕРТАЄТЬСЯ ВДЯЧНІСТЮ

Цього разу чувається вдячно Львівська Обласна Дитяча Клінічна Лікарня «Охматдит». І це тому, що 4-го жовтня 2019-го р. до Львівської Обласної Дитячої Клінічної Лікарні «Охматдит» прибув гуманітарний медичний вантаж, який доставлений у рамках Міжнародного гуманітарного проєкту «Support Hospitals in Ukraine — Підтримка Лікарень України США». Фінансовими партнерами такої добродійної акції виступив Союз Українок Америки, а організаційними партнерами є в Україні — Міжнародний благодійний фонд «Сприяння розвитку медицини (Київ,

Oleg Ovechko), Об'єднання профспілок Львівщини (Львів), а також Project CURE (США).

Зауважимо, що СУА надав 23 тис. дол. на транспортування цілого контейнера, вміст якого було розділено між двома дитячими лікарнями — у Львові та Житомирі. Жодна українська діаспора не виділяла такої значної суми на благодійність для України!

Як результат спільних зусиль заради підтримки дітей, гуманітарна допомога вартістю 10 млн грн дійшла до тих, хто має потреби. А це — вартісне медичне обладнання, серед якого монітори, функціональні ліжка, спеціалізовані меблі, хірургічний розхідний матеріал і багато інших

дрібніших, але дуже потрібних речей для лікування дітей і їхніх матерів.

На своїй інтернет-сторінці у *facebook* співробітники Львівської Обласної Дитячої Клінічної Лікарні Охматдит і всі, кому гуманітарний медичний вантаж врятував життя та підтримав у лікуванні, висловлюють щире вдячність Союзу Українок Америки і гуманітарному проєкту «Support Hospitals in Ukraine — Підтримка Лікарень України», що започаткований улітку 2014-го р. на початку АТО на Сході України як гуманітарна допомога пораненим бійцям і цивільним. Також вдячні отримувачі гуманітарного вантажу висловили подяку організатору М. Возниці (директорці Західного міжрегіонального департаменту у НСЗУ), Національній службі здоров'я України та завідувачці поліклінічного відділення Олені Березовській, яка була координатором доставлення вантажу.

Виправлення. У вступному слові до статті «Святкуємо народини Генія» («Наше життя» за липень — серпень місяці 2019-го р.) прізвища автора допису та авторів проєкту «Франко: Наживо/Franko:Live» має бути таким: Наталія ТихолОз і Богдан ТихолОз. Просимо вибачення за помилку.

Philadelphia Regional Council Branch 88 participates in an International Festival

by Petrusia Sawchak

Petrusia Sawchak, Dora Vynnytsky and Maria Zmurkevych at the International Festival about Ukrainian culture.

As part of Branch 88's Outreach Program to acquaint the American community with Ukrainian culture, Chrystyna Prokopovych, president of Branch 88 and curator of the Ukrainian Heritage Studies Center and Museum at Manor College in Jenkintown, Pennsylvania, agreed to participate at Methacton High School's International Festival.

This successful annual event, hosted by the school's Multicultural Club, was held on Saturday, May 18, in Eagleville, Pa. Many students at Methacton High School come from diverse backgrounds, and this festival gave them the opportunity to share their respective cultures with the community. There were 20 cultural exhibits representing countries and international organizations from around the world.

Mrs. Prokopovych provided the exhibit's artifacts from the Ukrainian Heritage Museum. Dora Vynnytsky, Maria Zmurkevycz and Petrusia Sawchak, three members from Branch 88 who attended the event, were eager to answer many questions about the history and customs of Ukraine posed by many attendees. Representing Ukrainian culture at an adjacent exhibit were student Anetka Luba and her mother Anna Levitsky Luba. (Photos by Oleh Luba.)

Anna Levitsky Luba and daughter Anetka join Branch 88 in presenting their exhibit about Ukrainian culture at Methacton High School.

The Shape of Things A Press Release and Kudos

*Patricia Zalisko, Br. 56, North Port, with her collage, *Across the River Acheron* in the background, and *Carve Stone*, sculptor*

UNWLA Branch 56 member Patricia Zalisko was prominently featured in **The Shape of Things**, an exhibition of a body of her recent paintings and collages at The Alliance for the Arts, in historic Ft. Myers, Florida. Seventeen of her pieces were shown alongside the sculptures of Carve Stone, who works in alabaster and other luminous stones. As the title of the show suggests, both artists focus on shape and form in their bold work. The exhibition kicked off the season opening event for the Alliance, which was generously sponsored by the law firm of Goldstein, Buckley, Cechman, Rice & Purtz.

Immediate Past President of Br. 56 Ann Marie Susla, Liaison for Members At Large Ivanka Olesnycky, with the artist and members and guests of Branch 56, with Zalisko's paintings in the background

SHOULD YOU RUB IT IN?

by Ihor Magun, MD, FACP

Topical applications of medications have become quite popular. Pain relief, in the form of a cream or ointment, applied to an area of discomfort sounds like a great idea. After all, why reach for an oral agent (which, with chronic use, can lead to gastrointestinal irritation and kidney damage) if local application may be a better choice? This month's column provides a brief overview of topical medications, and begins with an explanation of what they are and what they do.

To begin with, a topical medication provides the intended benefit locally and directly under the application site. Because it is not ingested, there is minimal systemic absorption to the entire body. Unlike with oral medicines, there is greater tissue concentration of the medication in the affected area, which means the potential for side effects is greatly reduced.

Just for definition clarification—the medications that are the main “go to meds” for pain relief fall under the category of nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs). These include aspirin, ibuprofen (Advil, Motrin) or naproxen (Aleve). Topical agents in the over-the-counter category fall into two categories: rubefaciants and capsaicin.

◆ Rubefaciants focus on localized pain. The way they work is quite unique. When applied, they provoke skin irritation, which ironically relieves pain. This occurs because irritation of the sensory nerve endings alters or offsets pain in the underlying muscle. The ingredients of rubefaciants usually include menthol, which produces a cooling sensation (and a recognizable odor) on the skin, which in turn, increases the blood flow and promotes increased absorption of the product. The medication is marketed under familiar brand names: Bengay, Absorbine Jr and IcyHot.

◆ Capsaicin is another widely used topical analgesic and is frequently labeled as a counterirritant. The origin of this analgesic is derived from a hot

chili pepper. When applied, this agent causes desensitization of pain fibers. There is a rather severe burning sensation upon application. This sensation gradually goes away. Capsaicin is available in cream form (0.25% cream or 0.75% cream) and is marketed under several brand names (e.g., Capzasin HP, Zostrix and Sloan's Liniment).

Prescription topical NSAID medication has been available in Europe for years and is now approved for use in the United States. Marketed as Voltaren Gel, it has been found quite helpful, and the American College of Rheumatology recommends this topical NSAID as the first line of treatment for hand and knee osteoarthritis. There is some local absorption in the blood stream, but much lower than what is absorbed from oral ingestion. It should be noted that this medication does not work as well for individuals who have rheumatoid arthritis. One issue that may cause some people to view this medication with hesitation or seek other options is cost: Voltaren, which should be applied four times a day, is expensive and is often not covered by insurance.

The bottom line is that there are many pain relievers, both in topical and oral formulations. Tylenol (acetaminophen) was not mentioned above, but it is an excellent antidote to pain and causes no significant gastrointestinal issues. The only downside here is that it may not be as effective as the NSAIDs or local agents for some individuals.

The other bottom line: Applying medication directly to an affected area sounds intuitive and should be considered as an option. But it is always best to consult with your physician about topical NSAIDs, and this applies especially to those individuals who chronically need or use such medications in oral formulations. Your gut will thank you one day.

*Happy Thanksgiving to all of our readers, authors, photographers, and artists.
-- the editors.*

**«Діти – це наш дорогий скарб,
це наша надія, це – Молода Україна»**

Олена Пчілка

ПРО ДІВЧИНКУ НАТАЛОЧКУ І СРІБЛЯСТУ РИБКУ

Казка Миколи Трублаїні

У гарному глибокому озері жила маленька срібляста рибка. По тому самому озеру плавав великий білий лебідь з довгою шиєю і могутнім дзьобом. Одного разу зустрів лебідь рибку і хотів її з'їсти. Стала срібляста рибка проситися:

— Не їж мене, лебедю, красеню білокрилий, велетню чорнодзьобий!

Сказав тоді лебідь:

— Дістань мені черевички, бо лапи мої у воді мерзнуть. Дістанеш, тоді я тебе не їстиму. Не дістанеш — з'їм.

Швидко поплила рибка по озеру шукати черевички. Кругом побувала, на дно

спустилася — ніде черевичків для лебедя не знайшла.

Підпливла тоді до берега під очерет і заплакала. Почула той плач зелена жабка-скрекотушка і питає:

— Рибко срібляста, чого ти плачеш?

Розповіла рибка жабці про своє горе.

— Я тобі допоможу, — сказала зелена жабка, — почекай мене тут.

Залишила рибку між очеретами, а сама на берег вискочила та заквакала: «Ква-ква, ква-ква, ква-ква!»

Почув це горобчик-молодчик, що сидів на високій вербі, і у відповідь зацвірінчав: «Цвірінь-цвірінь, цвірінь-цвірінь!»

Розповіла жабка горобчикові про біду рибки сріблястої і попросила дістати черевички. Полетів тоді горобчик-молодчик в садок, де гуляла маленька дівчинка Наталочка. Як довідалась Наталочка, що лебідь рибку хоче з'їсти, швиденько принесла горобчикові свої старенькі черевички й наказала: «Лети швидше, швидше, щоб рибку врятувати!»

Горобчик-молодчик полетів і віддав черевички зеленій жабці-скрекотушці. Жабка скочила у воду та подала їх рибці сріблястій. Зраділа рибка та одразу поплила до лебедя. Черевички ті лебедеві дуже сподобалися, і він пообіцяв тую рибку сріблясту не чіпати.

Переказала свою подяку срібляста рибка жабці-скрекотушці, жабка — горобчикові-молодчикові, а горобчик — Наталочці.

За матеріалами: Микола Трублаїні. "Про дівчинку Наталочку та сріблясту рибку". Казка. Київ, видавництво «Веселка», 1987, 13 с. Художник Євген Кузнецов.

ПОМІЧНИЦІ

Оповідання Олега Буценка

Оля та Ліда гуляли у дворі. Побачила Оля, як сусідка тітка Дарина розвішує білизну, і сказала подрузі:

- А я сьогодні мамі допомагала.
- Що ж ти робила? — запитала Ліда.
- Тарілки витирала, ложки, виделки.
- А я, — похвалилась Ліда, — черевички почистила.
- Мамі? — поцікавилась Оля.
- Ні, собі.
- Хіба ж то допомога мамі?
- Звичайно, — відказала Ліда. — У мамі ж тепер роботи менше буде.

А як ви гадаєте, любі друзі?

Роляда з горішками, яблуком і зелениною

Маріанни Душар,

авторки кулінарного дослідницького проєкту пані **Стефа**
(panistefa.com).

Ця роляда – моя гордість. Я її колись придумала, вже багато разів готувала і щоразу всім дуже смакує. В ній – м'яско з яблуком, горішки, багато зеленини. А ще – це зовсім не марудно і не складно приготувати.

Готувала таку роляду з веприни і з телятини, але особливої різниці не помітила, бо філе завжди добре і не має зайвого товщу.

Потрібно взяти:

3 – 4 шматки вепрового філе (не надто тонкі та маленькі, бо треба, щоб вони гарно відбилися,
1 – 2 квасних яблука твердого сорту,
склянка волоських горіхів;
2 – 3 ст. ложки сухарів,
1 жовток,
цедра цитрини,
кріп,
петрушка,
стебло селери (за бажанням),
сіль,
чорний перець,
1/3 ч. ложки цинамону,
1 ч. ложка сушеного естрагону (за бажанням).

Приготування

Філе помити, обтерти від зайвої вологи та дуже обережно гострим ножом надрізати поздовж на 2/3 глибини. Потім перевернути зрізом вниз, розкласти «метеликом» і обережно відбити в тонкі плястри. Трошки підсолити і поперчити.

Горіхи посікти досить дрібно, яблука потерти на грубій терці, зеленину дрібно порізати, додати цедру, сухарі, жовток, заправити сіллю, цинамоном і естрагоном. Добре вимішати.

Відбиті філе розкласти в рядок на стільниці так, щоб сусідня находила на попередню на 5 см. Викласти начинку, не доходячи до країв. Закрутити в тугу роляду. Приперчити зверху і щільно замотати в фольгу.

Пекти в попередньо нагрітій до 425° F рурі протягом 40 хв, потім вимкнути руру та залишити вистигати на ніч. Різати на другий день.

До столу я таку роляду не підігріваю, тільки тонко ріжу і кладу на добре загрітий сос.

До такої роляди ідеально пасує кропиково-огірковий сос. Треба порізати дрібно 2 середнього розміру цибулини та засмажити на олії до прозорості. Як тільки цибулька почне рум'янитися, додати чубату ложку борошна та швиденько розмішати. Додати в пательню дрібно порізаний кріп (багато) і 2 тертих на грубій терці квашених огірки. Залити сметаною (пів на пів) з водою, розмішати, доперчити і досолити та варити 5 хв (після закипання).

Смакує роляда з сосом, м'ятою картоплею з зелениною та мізерією.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА
Анна Кравчук, Ірина Куровицька
Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька
Христина Бойко
Надя Нинка
Ірина Бучковська

Віра Кушнір
Валентина Табака
Наталія Павленко

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
- секретарка
- скарбник
- фінансова секретарка
- вільна членкиня
- вільна членкиня

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глінська – Дітройт
Лариса Заїка – Філадельфія
Лідія Слиж – Нью Йорк
Оксана Лодзюк Кривулич – Нью Джерзі
Оксана Шевчук – Огайо
Катерина Івасишин – Чікаго
Катерина Таньчин – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Оля Черкас – зв'язкова віддалених Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членкинь

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак
Анна Кравчук
Софія Геврик
Оксана Лодзюк Кривулич
Наталія Павленко
Ольга Дроздович
Юля Зиммерман

- суспільної опіки
- стипендій
- у справах культури
- соціальних засобів комунікації
- мистецтва і музею
- архівар
- цифровий маркетинг

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган
Рената Заяць
Ірина Легун
Ірена Рішко
Орися Зінич
Оксана Скипакевич Ксенос
Лариса Тополя
Тамара Стадниченко

- голова
- членкиня
- членкиня
- заступниця членкині
- заступниця членкині
- парламентарист
- україномовний редактор журналу "Наше Життя"
- англomовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj
Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Valentyna Tabaka – Officer at Large
Natalia Pawlenko – Officer at Large
Oksana Skypakewych Xenos – Parliamentarian

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Glinska – Detroit
Larysa Zaika – Philadelphia
Lidia Slysh – New York City
Oksana Lodziuk Krywulych – New Jersey
Oksana Shevchuk – Ohio
Katherine Iwasyszyn – Chicago
Kateryna Tanchyn – New England
Alisa Serdyuk – Central New York
Olya Czerkas – Liaison for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk Krywulych – Social Media Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair
Yulia Zimmerman – Digital Marketing

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

*Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).*

*Бараняча голова. Скитський взір. Л. Стадниченко
Ram's head. Scythian design. L. Stadnychenko*